

گشت و گذار در لابه‌لای نوشته‌های
پژوهشگران غربی درباره؛

نقش مردم آذربایجان در نابودی فرقه دموکرات

طرح نو؛ سردبیر
نمی‌توان از «نقش مردم آذربایجان» در بیرون راندن فرقه
دموکرات غفلت کرد. اگر مردم آذربایجان نمی‌خواستند، کار
ارتش مرکزی برای درهم کوبیدن عوامل فرقه بسیار سخت و
پیچیده بود و اگر مردم در کنار ارتش سرخ و پیشه‌وری قرار
می‌گرفتند، هیچ نیرویی نمی‌توانست اراده آنان را خدشه‌دار کند.
در ادامه به برخی از دیدگاه‌های خارجی‌هایی که در زمان غائله
فرقه دموکرات در ایران حضور داشتند و یا بعدها بر اساس
دیده‌ها و شنیده‌های خود درباره این رویداد مطالبی نوشتند،
اشاره می‌شود:

۱- کریستوفر سایکس درباره استقبال مردم تبریز.....

تأملی بر حیات سیاسی و کارنامه ادبی
محمدتقی زهتابی؛

از تبریز تا تبعید به سبیری، حضور در حزب بعث عراق و بازگشت به وطن

طرح نو؛ سردبیر
در روزهای اخیر و هم‌زمان با سالروز تولد محمدتقی
زهتابی، نویسنده پرچامی آذربایجانی، نام و آثار او،
به‌ویژه کتاب جنجالی «ایران تورکلرینن اسکی تاریخی»،
بار دیگر به کانون توجه برخی محافل رسانه‌ای بازگشته
است. محمدتقی زهتابی (۱۳۰۲-۱۳۷۷) شخصیتی است
که زندگی‌اش به‌طور گریزناپذیری با تحولات سیاسی و
اجتماعی ایران معاصر، به‌ویژه در خطه آذربایجان، گره
خورده است. او که فعالیت خود را از معلمی در تبریز آغاز
کرد، در پی سرنگونی فرقه دموکرات پیشه‌وری به دست
مردم آذربایجان و فرار به کشور شوروی، سال‌های متمادی
را در زندان‌های سبیری و تبعید گذراند و سپس در بغداد و
زیر نظر حزب بعث عراق، به تدریس و فعالیت‌های سیاسی
پرداخت. این مقاله تلاشی است برای تأمل و بررسی کارنامه
سیاسی، پژوهش‌های ادبی و نقدهای وارده بر مبانی فکری
او، به‌منظور شناخت بهتر میراثی که همچنان بر فضای فکری
و هویتی آذربایجان سایه افکنده است.

تأسیس فرقه دموکرات و ورود به
دانشگاه ادبیات

محمدتقی زهتابی، یکی از چهره‌های بحث‌برانگیز تاریخ
معاصر آذربایجان و ایران، در سال ۱۳۰۲ خورشیدی در
شهر شبرست متولد شد. زادگاه وی، شبرست، ...

مرثیه‌ای برای ثروت ملی

تحلیل جامع اقتصاد سیاسی
بنزین در ایران

در صفحه ۶

طرح نو بررسی می‌کند:

چالش‌های فراروی آذربایجان شرقی در سال ۱۴۰۴

هشدار به مدیریت شهری؛

بتن‌های مرگ در تبریز

اقبال آذر و اشک خونین مردم تبریز

۱-

مراسم سالگرد شبیر و خورشید سرخ در
تالار شهرداری تبریز، فرصتی برای فرقه بود
تا اقتدار خود را به نمایش بگذارد. حضور
مقامات عالی‌رتبه شوروی، فرماندهان ارتش
سرخ و سران فرقه، مجلس را به یک
گردهمایی سیاسی تبدیل کرده بود. زمانی
که اقبال آذر برای اجرای برنامه دعوت شد
فرقه عمداً او را در مرکز توجه قرار داد
هنرمند باید آواز می‌خواند، اما چه می‌خواند؟
این تصمیم می‌توانست مسیر زندگی او و
تأثیر عمیقی بر فضای تبریز بگذارد! اقبال آذر
آگاهانه و با شجاعتی کم‌نظیر، شعری از
عارف قزوینی را انتخاب کرد که به صراحت
به وضعیت اشغال کشور و ضعف مجلس در
حفظ تمامیت ارضی اشاره داشت

۳-

مردم تبریز که سال‌ها در خفقان فرقه، صدای اعتراض خود
را حبس کرده بودند، با شنیدن این کلمات از زبان یک مقام
بلندپایه شهری، گریستند. گریه مردم، در واقع، خون دل ملی
بود. به دنبال این واقعه، سران فرقه خشمگین شدند و به
گفته خود اقبال آذر، قصد جان او را کردند. او با کمک یکی از
محافظان مجبور شد از طریق پشت‌بام‌ها بگریزد و پنهان
شود. روز بعد، عزل او از ریاست بلدیة، آخرین واکنش
رسمی فرقه به این عمل میهن‌پرستانه بود

۲-

او با دوختن نگاه خود به کنسول روس که در
صف اول نشسته بود، در واقع مستقیماً با
حامی اصلی فرقه اتمام حجت می‌کرد. قدرت
صدای اقبال آذر که در میان اهالی موسیقی
شهره بود، در آن لحظه به یک ابزار سیاسی
و ملی تبدیل شد
لباس مرگ، بر اندام هر کسی زیباست
حدود خانه‌ی بی‌خانمان ما، ز کجاست؟
چرا که مجلس شورا، نمی‌کند معلوم
که خانه، خانه‌ی غیر است، یا که خانه ماست؟
این آواز، یک برنامه هنری ساده نبود؛ یک
مانیفست شفاهی علیه اشغال و تجزیه بود
فریاد او، همان طور که خود گفته، آن‌چنان
نافذ بود که «شیشه‌های تالار به لرزه درآمدند

سرمقاله

گشت و گذار در لابه‌لای نوشته‌های پژوهشگران غربی دربارهٔ

نقش مردم آذربایجان

در نابودی فرقه دموکرات

طرح نو؛ سردبیر

نمی توان از «نقش مردم آذربایجان» در بیرون راندن فرقه دموکرات غفلت کرد. اگر مردم آذربایجان نمی‌خواستند، کار ارتش مرکزی برای درهم کوبیدن عوامل فرقه بسیار سخت و پیچیده بود و اگر مردم در کنار ارتش سرخ و پیشه‌وری قرار می‌گرفتند، هیچ نیرویی نمی‌توانست اراده آنان را خدشه‌دار کند. در ادامه به برخی از دیدگاه‌های خارجی‌هایی که در زمان غائله فرقه دموکرات در ایران حضور داشتند و یا بعدها بر اساس دیده‌ها و شنیده‌های خود درباره این رویداد مطالبی نوشتند، اشاره می‌شود:

۱- کریستوفر سایکس درباره استقبال مردم تبریز از ارتش، می‌نویسد: «به استثنای مورد فرانسه [آزادی از اشغال نازی‌ها] در سال ۱۹۴۴، در هیچ کجای دنیا شاهد این چنین شور و شوقی نبودم.» (Cottam,۱۲۴,۱۹۶۴)

۲- ریچارد کاتم در کتاب خود «ناسیونالیسم در ایران»، اشاره می‌کند پیش از رسیدن ارتش، خود مردم کلیه مقامات فرقه دموکرات را که به آنها دسترسی داشتند، اعدام کردند. (Cottam,۱۲۸,۱۹۶۴)

۳- پروفوسور سوائتوسکی هم درباره تلاش شوروی در دوران جنگ سرد برای به دست آوردن بخش‌هایی از ایران می‌نویسد: «مشخص شد که ایده‌های شوروی در مورد ایران نارس بودند. مسئله آذربایجان ایران تبدیل به یکی از کشمکش‌های جنگ سرد شده بود، و بیشتر به خاطر فشار دول غربی شوروی ناچار شد که خاک ایران را در سال ۱۹۴۶ ترک کند. دولت مستقل به سرعت سقوط کرد و اعضای فرقه دموکرات از ترس انتقام به شوروی پناهنده شدند. در تبریز مردم به استقبال ارتش ایران رفتند و کتاب‌های درسی را که به زبان ترکی نوشته شده بود به‌طور آشکار به آتش کشیدند.» (Swietochowski,۴۶,۱۹۸۹)

۴- کلنل پایوس، وابسته نظامی بریتانیا که یک ماه بعد از سقوط فرقه به منطقه سفر کرد تا اوضاع را بررسی کند، در گزارش خود می‌نویسد: «شاگردان مدرسه‌ای در «خوی» که سرود ملی ایران را با هیجان زیاد می‌خواندند، از وی استقبال کردند. پایوس در گزارش خوی که به وزارت خارجه آمریکا ارسال شده، می‌گوید با گروهی ۱۵ نفره از طبقات مختلف شهر دیدار داشته است و برخی از آنها، معتقد بودند دولت ایران باید آموزش زبان فارسی را بعد از این بیشتر توسعه دهد... پایوس می‌نویسد من از ورود به این موضوع خودداری کردم؛ اما حضار به این بحث بسیار علاقه‌مند بودند و می‌گفتند فارسی، زبان مسلط منطقه بود.

۵- پروفوسور گری هس در این خصوص نوشته است: «در ۱۱ دسامبر نیروهای ایرانی وارد تبریز شدند و دولت پیشه‌وری به سرعت سقوط کرد. در واقع آذربایجانیان به‌طور کامل از نیروهای ایران استقبال کردند و قویاً تهران را به مسکو ترجیح دادند. احتمالاً عقب‌نشینی شوروی از آذربایجان ایران می‌تواند به چند دلیل زیر باشد: فهمیدن این مطلب که احساسات استقلال‌طلبانه اغراق شده بودند و اینکه قراردادهای نفتی را در درازمدت به نفع بیشتر خود می‌دید» (Hess,۸۹,۱۹۷۴)

منابع:

- ↑ Cottam, Richard W. ۱۹۶۴. Nationalism in Iran. [Pittsburgh]: University of Pittsburgh Press
- ↑ Gary. R. Hess . ۱۹۷۴. Quarterly Political Science
- ↑ Swietochowski, Tadeusz. ۱۹۸۹. «Islam and the Growth of National Identity in Soviet Azerbaijan». Durham: Duke University Press, ۲۰۰۶. pp ۶۰–۷۶.

پیام سیاسی

هیچ تضمینی

در دنیای سرمایه‌گذاری نیست، در همه‌چیز ریسک وجود دارد؛

بنابر این آمادگی بالا و پایین‌های بازار را داشته باشید

سیاست – اقتصاد

طرح نو؛ سردبیر

در روزهای اخیر و هم‌زمان با سالروز تولد محمدتقی زهتایی، نویسنده‌ی پرحاشیه آذربایجانی، نام و آثار او، به‌ویژه کتاب جنجالی «ایران تورکلرینین اسکی تاریخی»، بار دیگر به کانون توجه برخی محافل رسانه‌ای بازگشته است. محمدتقی زهتایی (۱۳۰۲–۱۳۷۷) شخصیتی است که زندگی‌اش به‌طور گریزناپذیری با تحولات سیاسی و اجتماعی ایران معاصر، به‌ویژه در خطه آذربایجان، گره خورده است. او که فعالیت خود را از معلمی در تبریز آغاز کرد، در پی سرنگونی فرقه دموکرات پیشه‌وری به دست مردم آذربایجان و فرار به کشور شوروی، سال‌های متمادی را در زندان‌های سیبری و تبعید گذراند و سپس در بغداد و زیر نظر حزب بعث عراق، به تدریس و فعالیت‌های سیاسی پرداخت. این مقاله تلاشی است برای تأمل و بررسی کارنامه سیاسی، پژوهش‌های ادبی و تفدهای وارده بر مبانی فکری او، به‌منظور شناخت بهتر میراثی که همچنان بر فضای فکری و هویتی آذربایجان سایه افکنده است.

تأسیس فرقه دموکرات و ورود به دانشگاه ادبیات

محمدتقی زهتایی، یکی از چهره‌های بحث‌برانگیز تاریخ معاصر آذربایجان و ایران، در سال ۱۳۰۲ خورشیدی در شهر شبستر متولد شد. زادگاه وی، شبستر، یکی از مراکز مهم فرهنگی و تجاری آذربایجان شرقی بود که در آن زمان بستر مناسبی برای پرورش استعداد‌های علمی و ادبی به شمار می‌رفت. زهتایی متعلق به خانواده‌ای بود که به عائله کبریشچی شهرت داشتند؛ نامی که احتمالاً به پیشینه آن‌ها در حرفه‌های مرتبط با صنعت و تجارت ستنی منطقه اشاره دارد.

دوران کودکی و نوجوانی زهتایی مقارن بود با سال‌های پرفراز و نشیب و پرتلاطم اشغال ایران در جنگ جهانی دوم؛ دورانی که تحولات سریع سیاسی و اجتماعی، به‌ویژه در استان‌های مرزی همچون آذربایجان، تأثیرات عمیقی بر ذهنیت جوانان روشنفکر بر جای می‌گذاشت. پس از اتمام تحصیلات ابتدایی در شبستر، محمدتقی برای ادامه مسیر تحصیلی خود راهی تبریز، قلب فرهنگی و سیاسی منطقه، شد. وی در مدرسه فیوضات تبریز مشغول به تحصیل شد و پس از آن، با گذراندن دوره دبیرستان، به دانش‌سرای تربیت معلم تبریز راه یافت. این مرحله از زندگی زهتایی، یعنی ورود به عرصه آموزش و پرورش، نقطه‌عطفی در شکل‌گیری هویت فکری و سیاسی او بود. دانش‌سراهای تربیت معلم، در آن دوره، نه‌تنها محل کسب علم، بلکه کانون‌های مهمی برای بحث‌های سیاسی و اجتماعی بودند و زمینه‌آشنایی با جریان‌های فکری و فعالان سیاسی را فراهم می‌کردند. به خصوص در آن دوران که جریان‌ات چپ و کمونیستی به شدت افکار و ایده‌های خود را تبلیغ می‌کردند.

مهم‌ترین تحول در زندگی سیاسی و فکری زهتایی در میانه دهه ۱۳۲۰ خورشیدی رخ داد. در سال ۱۳۲۴، پس از خروج نیروهای متفقین از ایران و با حمایت شوروی، «فرقه دموکرات آذربایجان» تأسیس شد و به مدت یک سال، دولت خودمختاری را در منطقه آذربایجان تشکیل داد.

یکی از اقدامات فرقه، تأسیس نهادهای آکادمیک و دستور ویژه شوروری، برای ترویج زبان و ادبیات محلی بود. در همین راستا، در سال ۱۳۲۵، «دانشسرای تبریز» تأسیس شد که تا آن زمان در کسوت معلمی بود، به دانشکده ادبیات این دانشسرا راه یافت و به‌عنوان یکی از دانشجویان اولین دوره ادبیات در آن دانشگاه، به تحصیلات خود ادامه داد. این دوره، که بر مطالعه زبان و ادبیات ترکی آذربایجانی متمرکز بود، بنیان فکری زهتایی در زمینه تاریخ و زبان‌شناسی قومی را بی‌ریزی کرد.

سقوط فرقه و خروج اضطراری

دوران فرقه دموکرات دیری نپایید و با ورود ارتش و پیش از آن قتل عام فرقی‌ها توسط مردم آذربایجان در آذرماه ۱۳۲۵، حکومت خودمختار فرو پاشید. این فروپاشی، سرنوشت بسیاری از فعالان و اعضای فرقه را به کلی تغییر داد و آن‌ها را ناگزیر به فرار یا مواجهه با عواقب سیاسی کرد. محمدتقی زهتایی نیز از این قاعده مستثنا نبود. در همان سال ۱۳۲۵، او به‌طور قاچاقی وارد خاک اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی گردید.

بااین‌حال، پناه بردن به شوروی که حامی اصلی فرقه دموکرات بود، نه‌تنها بهشت مورد انتظار را برای زهتایی به ارمغان نیاورد، بلکه کاپوسِی از زندان و تبعید را آغاز کرد. بر اساس اطلاعات موجود، زهتایی با اشاره و دستور رهبران فرقه دموکرات و

سیاست – فرهنگ – تاریخ

تأملی بر حیات سیاسی و کارنامه ادبی محمدتقی زهتایی؛

از تبریز تا تبعید به سیبری، حضور در حزب بعث عراق

و بازگشت به وطن

کرد.

دوره بغداد، در واقع، پرده‌برداری از هویت فکری پنهان زهتایی بود که تحت فشارهای شوروی مجال بروز نیافته بود. در محیط آزادتر و البته تحریک‌آمیز بغداد، او توانست به صراحت از دیدگاه‌های قومی خود دفاع کند و از جایگاه خود در دانشگاه بغداد، برای بسط این تفکرات استفاده نماید.

فعالیت‌های زهتایی در بغداد، تأملی جدی بر سیر تطور فکری او می‌طلبد. شخصیتی که در جوانی برای تحصیل در زمینه ادبیات و تاریخ زبان ترکی به شوروی رفته بود، اکنون در پیوند با یک رژیم متخاصم، در تلاش برای ترویج ایدئولوژی‌های گمست‌دهنده در جغرافیای ایران بود. این امر، نشان‌دهنده آن است که تجربه زندان، تبعید و شکست سیاسی فرقه دموکرات، گرایش‌های قومی او را تقویت کرده و مسیر رادیکال‌تر را در پیش روی او قرار داده بود.

انقلاب اسلامی و درخواست بازگشت

با وقوع انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۳۵۷، فرصتی طلایی برای بازگشت بسیاری از مخالفان و تبعیدیان فراهم شد. محمدتقی زهتایی نیز از این فرصت استفاده کرد. او با نوشتن درخواستی برای ورود به کشور و موافقت با آن، در اوایل سال ۱۳۵۸ خورشیدی، پس از حدود ۳۳ سال دوری و تبعید (از ۱۳۲۵ تا ۱۳۵۸)، به ایران بازگشت. این بازگشت در فضای پرشور و آشفته اوایل انقلاب، که شاهد فعالیت‌های شدید سیاسی و قومی در آذربایجان بود، اهمیت مضاعفی داشت.

پس از بازگشت، زهتایی به دلیل سوابق دانشگاهی خود در باکو و بغداد، مورد توجه قرار گرفت و توانست جایگاهی در دانشگاه تبریز به دست آورد. او با ایجاد کرسی زبان و ادبیات ترکی آذربایجانی در دانشگاه تبریز، فعالیت‌های رسمی آکادمیک خود را آغاز و با عنوان استادی به تدریس زبان‌های ترکی و عربی مشغول گردید.

بااین‌حال، دوران تدریس رسمی زهتایی در دانشگاه تبریز بسیار کوتاه بود. حیات سیاسی او، که همیشه بر حیات آکادمیکش سایه افکنده بود، بار دیگر او را درگیر ساخت. دو سال پس از شروع به کار در دانشگاه، به دلیل فعالیت‌ها و تداوم دیدگاه‌های قومی افراطی‌ای که ریشه در دوره ی بغداد داشت، او دستگیر و به زندان محکوم شد. پس از آزادی از زندان، زهتایی دیگر نتوانست به محیط دانشگاه بازگردد و از تدریس در دانشگاه محروم گردید. این محرومیت، به‌منابه پایان کار رسمی او در عرصه آموزش عالی بود.

به دنبال این محرومیت، زهتایی مجبور شد به خانه اجدادی خود در شبستر بازگردد. در این مرحله از زندگی، او تمام تمرکز خود را بر روی نویسندگی گذاشت. این سال‌های پایانی، که در انزوا و دور از محیط پرهیاهوی دانشگاه سپری شد، فرصتی بود تا او تمام «تفکرات انباشته‌شده از دوران تبعید» را در قالب آثار مکتوب خود، به‌ویژه مهم‌ترین اثرش، «ایران تورکلرینین اسکی تاریخی»، منتشر کند. سرانجام، محمدتقی زهتایی در آخرین روز پاییز سال ۱۳۷۷، در شبستر درگذشت و زندگی پر فراز و نشیب او که ترکیبی غریب از معلمی، تبعید و سیاست قومی بود، به پایان رسید.

«ایران تورکلرینین اسکی تاریخی»

تمرکز اصلی حیات فکری محمدتقی زهتایی در سال‌های پایانی عمرش، نگارش و انتشار کتاب «ایران تورکلرینین اسکی تاریخی» (تاریخ باستانی ترکان ایران) بود. این کتاب، که چکیده تفکرات وی در زمینه تاریخ و ریشه‌های زبانی ترکان ایران است، به‌عنوان یک مانیفست قوم‌گرایانه، تأثیری مهم بر جریان‌های قومی در منطقه‌ی آذربایجان گذاشت. این کتاب، به‌محض انتشار، جنجال‌های علمی و سیاسی گسترده‌ای را برانگیخت و مرزهای پژوهش تاریخی و زبان‌شناختی را با ایدئولوژی‌های قومی درهم آمیخت.

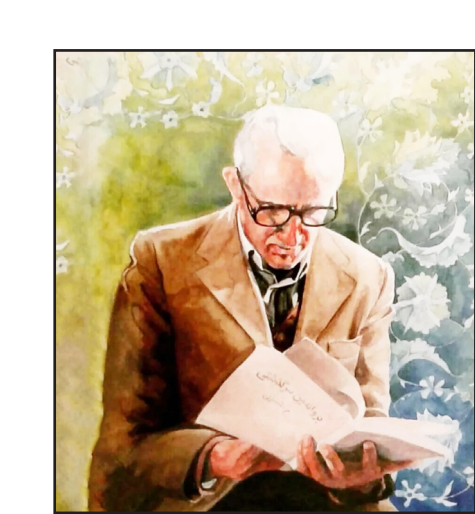
یکی از مهم‌ترین چالش‌ها در بررسی کارنامه علمی زهتایی، تحلیل مبانی نظریاتی است که وی در این کتاب مطرح می‌کند. منتقدین آکادمیک، به‌ویژه زبان‌شناسان و مورخان متخصص در تاریخ باستان ایران، تئوری‌های مطرح‌شده توسط زهتایی را فاقد پایه‌های علمی مستحکم می‌دانند و ریشه آن‌ها را در اندیشه‌های قوم‌گرایانه جستجو می‌کنند. به عنوان نمونه دکتر نوین، استاد دانشگاه محقق اردبیلی، در رد ارزش علمی نظریات زهتایی، به‌صراحت به منابع مورد استفاده او اشاره و می‌نویسد: «او مبانی نظریات پان‌ترکیستی خود را اغلب از گفته‌های اوپرت آلمانی گرفته بود که امروزه به کلی از نظر زیانشناسان و محققان جدید باطل و مردود شمرده می‌شود.» (نوین، ۱۳۹۰: ۵۲)

یکشنبه ۲۳ آذر ماه ۱۴۰۴ – سال نوزدهم – شماره ۳۴۶۲ 2

تأملی بر حیات سیاسی و کارنامه ادبی محمدتقی زهتایی؛

از تبریز تا تبعید به سیبری، حضور در حزب بعث عراق

و بازگشت به وطن

این نقد، حاکی از آن است که زهتایی تئوری‌های منسوخ و قدیمی را که توسط پژوهشگران اولیه قرن نوزدهم مطرح شده بودند، مبنای کار خود قرار داده است. اوپرت، از اولین محققانی بود که در مورد زبان‌های باستانی بین‌النهرین نظریاتی را مطرح کرد، اما بسیاری از فرضیات اولیه او با پیشرفت‌های بعدی در زبان‌شناسی تطبیقی و سومرشناسی، رد شده‌اند. تکیه بر منابع تاریخ گذشته برای اثبات ادعاهای بزرگ زبانی و تاریخی، یکی از نقاط ضعف اصلی کار او محسوب می‌شود.

زبان التصاقی، سومری و ترکی آذربایجان استدلال محوری زهتایی در این کتاب، بر پایه یک تقسیم‌بندی سه‌گانه زبان‌شناختی قرار دارد: التصاقی، تحلیلی (قابلی) و هجایی. او با استفاده از این چارچوب (که خود جای بحث دارد)، تلاش می‌کند تا یک زنجیره هویتی بین زبان‌های باستانی و زبان ترکی آذربایجانی ایجاد کند:

یکم: زهتایی زبان سومری را جزو زبان‌های التصاقی می‌داند (زبان‌هایی که در آن‌ها واژه‌ها با اضافه شدن پسوندها و پیشوندهای متعدد به ریشه، معنا پیدا می‌کنند).

دوم: ازآنجاکه زبان ترکی آذربایجان نیز یک زبان التصاقی است، پس زبان سومری‌ها، در واقع، صورتبندی کهن زبان ترکی آذربایجان است.

سوم: او می‌کوشد تا نشان دهد که زبان همه اقوامی که در غرب ایران سکونت داشتند، از جمله اقوام باستانی منطقه، التصاقی بوده است. این ادعا عملاً ریشه‌های زبانی بخش بزرگی از تمدن‌های باستانی ایران را با زبان ترکی پیوند می‌زند.

نقد علمی دیدگاه زهتایی

نقد اصلی وارد بر این نوع استدلال، از منظر علم زبان‌شناسی، آن است که شباهت در تئپولوژی (نوع ساختار زبان)، به معنای شباهت در تبار (ریشه تاریخی مشترک) نیست. زبان‌های التصاقی بسیاری در جهان وجود دارند (مانند ژاپنی، کره‌ای، فنلاندی، باسکی و زبان‌های باتو در آفریقا). التصاقی بودن یک زبان، یک ویژگی ساختاری است، نه یک پیوند ژنتیکی!! و هیچ زیان‌شناس معاصر و معتبری، صرفاً بر اساس التصاقی بودن، پیوند مستقیمی بین سومری و زبان‌های ترکی امروزی برقرار نمی‌کند!!

دکتر نوین معتقد است ارائه نظراتی از این دست، که بر تپپولوژی زبانی متمرکز شده و از مبانی زبان‌شناسی تاریخی غافل مانده است، فاقد مبانی علمی بوده و تنها متکی بر حساسیت‌های قومی و نژادی است. به عبارت دیگر، هدف اصلی این تئوری‌ها، اثبات قدمت و اصالت تاریخی زبان و قوم خاصی است، نه پژوهش علمی محض.

جمع‌بندی حیات دوگانه ی زهتایی

زندگی محمدتقی زهتایی در یک دوگانه‌ی تاریخی و فکری محصور ماند. از یک سو، او معلمی بود که در دانش‌سرای تربیت معلم تبریز تربیت شد، در باکو تحصیل کرد، در دانشگاه بغداد تدریس نمود و موفق به تأسیس کرسی زبان و ادبیات ترکی برای اولین بار در دانشگاه تبریز شد. از سوی دیگر، او یک فعال سیاسی-قومی رادیکال بود. عضوی از شاخه جوانان فرقه دموکرات، زندانی در سیبری، همکاری‌کننده با رژیم بعث عراق برای تبلیغ پان‌ترکیسم، و در نهایت، نویسنده‌ای که تاریخ و زبان‌شناسی را ابزار ایدئولوژی قومی خود قرار داد. این دوگانگی، میراث زهتایی را پیچیده و مناقشه‌برانگیز می‌سازد؛ او برای طیفی از مخاطبان، به‌ویژه کسانی که دغدغه‌های هویتی و زبانی دارند، یک قهرمان فرهنگ است که برای احیای هویت و زبان مادری خود رنج زندان و تبعید کشید و در شرایط سخت، کرسی تدریس زبان ترکی را در یک دانشگاه ایرانی تأسیس کرد.

اما در مقابل محققان و پژوهشگران منصفی هم هستند که دیدگاه‌های غیر علمی و البته افراطی او را راهی برای برهم زدن هویت و یکپارچگی ملی در ایران می‌دانند که قطعاً تحت تاثیر جریان‌ات چپ استالینیستی به وجود آمده بود!

گزارش

تمدید تیره‌روزی‌های مدعیان آقای گلی؛ یکی از یکی گل‌نزن‌تر

طرح‌نو؛ گروه ورزش مدعیان کسب عنوان آقای گلی لیگ بیست‌وپنجم در هفته‌های اخیر عملکردی دور از انتظار داشته‌اند و به اصطلاح ترمشان کشیده شده است. لیگ برتر فوتبال ایران در حالی ۱۳ هفته از پیکارهای خود را پشت سر گذاشته و البته ۲ بازی معوق شده که جمعاً در این مدت، ۱۷۷ بار توپ از خط دروازه‌ها عبور کرده تا میانگین ۱.۷۴ گل زده در هر بازی به‌ثبت برسد که نرخ قابل‌توجهی نیست؛ به‌ویژه آنکه در هفته‌های اخیر میانگین گلزنی در هر مسابقه کمتر از ۲ گل بوده که این روند ضعیف باعث شده تا وضعیت جدول بهترین‌های فصل هم تحت‌الشعاع قرار گیرد و آمار و ارقام منفی به‌ثبت برسد. جدول گلزنان فوتبال ایران همواره در طول دوره‌های اخیر در کانون توجهات قرار داشته و رقابت جذابی بین ستاره‌ها

در مسیر رسیدن به کفش طلای رقابت‌ها برقرار بوده است. فصل گذشته تراکتور در حالی توانست فاتح لیگ برتر شود که در هر ۳ بخش بهترین گل‌ساز، بهترین گل‌ساز و بیشترین گلین‌شیت‌کننده، عنوان ترین‌ها به ستاره‌های تراکتور رسید و در فصل جاری هم فعلاً در جدول گلزنان و گل‌سازان اوضاع به کام ستاره‌های تراکتور است اما آنچه پیش از این به چشم می‌آید، افت محسوس گزینه‌های رسیدن به عنوان آقای گلی است.

آقای گل تی‌تی‌ها طلسم شد!

امیرحسین حسین‌زاده که با ۷ گل زده صدرنشین جدول گلزنان است و در مسیر دفاع از عنوان آقای گلی خود قدم بر می‌دارد، آخرین‌بار در جدال با خیبر خرم‌آباد بود که در لیگ برتر موفق به گلزنی شد و بعد از آن مسابقه در ۳ دیدار اخیر

طرح‌نو؛ گروه ورزش مدعیان کسب عنوان آقای گلی لیگ بیست‌وپنجم در هفته‌های اخیر عملکردی دور از انتظار داشته‌اند و به اصطلاح ترمشان کشیده شده است. لیگ برتر فوتبال ایران در حالی ۱۳ هفته از پیکارهای خود را پشت سر گذاشته و البته ۲ بازی معوق شده که جمعاً در این مدت، ۱۷۷ بار توپ از خط دروازه‌ها عبور کرده تا میانگین ۱.۷۴ گل زده در هر بازی به‌ثبت برسد که نرخ قابل‌توجهی نیست؛ به‌ویژه آنکه در هفته‌های اخیر میانگین گلزنی در هر مسابقه کمتر از ۲ گل بوده که این روند ضعیف باعث شده تا وضعیت جدول بهترین‌های فصل هم تحت‌الشعاع قرار گیرد و آمار و ارقام منفی به‌ثبت برسد. جدول گلزنان فوتبال ایران همواره در طول دوره‌های اخیر در کانون توجهات قرار داشته و رقابت جذابی بین ستاره‌ها

خبر

هیأت ورزش‌های آبی آذربایجان شرقی پیش‌تاز هیأت‌های استانی

دستورالعمل‌های وزارت ورزش و جوانان گفت: «خوشحالم که این هیأت در حوزه تأمین تجهیزات، سخت‌افزار و زیرساخت‌های لازم از پویایی قابل‌توجهی برخوردار است و اقدامات ارزشمندی در این زمینه انجام داده است.» وی افزود: «اداره‌کل ورزش و جوانان استان، به‌ویژه معاونت ورزشی، تلاش می‌کند از هیأت‌های مختلف حمایت کند تا بتوانند در سطح اول کشور نقش‌آفرینی و فعالیت مؤثر داشته باشند. موفقیت تنها با همکاری و کار گروهی میسر است.» مقصودی تصریح کرد: «به رئیس هیأت استان تبریک می‌گویم؛

چراکه این هیأت از انسجام خوبی برخوردار است و روند رو به رشد آن موجب افتخار ماست.» مدیرکل ورزش و جوانان استان در پایان گفت: «آذربایجان شرقی همواره از استان‌های برتر کشور بوده و در عرصه‌های مختلف جایگاه ویژه‌ای کسب کرده است. امروز تلاش داریم با بهره‌گیری از زیرساخت‌های مناسب، مسیر دستیابی به اهداف تعیین‌شده را هموار کنیم. در حال حاضر، بزرگ‌ترین مرکز آبی ایران در آستانه افتتاح قرار دارد و امیدواریم این مجموعه در سال آینده به بهره‌برداری برسد.»

طرح‌نو؛ یونس نهاری مجمع عمومی و سالیانه هیأت ورزش‌های آبی استان با حضور حبیب مقصودی، مدیرکل ورزش و جوانان استان برگزار شد. در این جلسه، ابتدا مهندس منیری، رئیس موفق و پرتلاش هیأت ورزش‌های آبی استان، گزارشی از عملکرد سالانه و تقویم فعالیت‌های هیأت ارائه کرد و سپس اعضای مجمع دیدگاه‌ها و نظرات خود را در خصوص عملکرد هیأت بیان کردند. مقصودی، مدیرکل ورزش و جوانان استان، در ادامه این جلسه با اشاره به مهم‌ترین نیازها و

گزارش

اسکوچیچ:

خودم هم از نتایج تراکتور ناراضی‌ام؛ خیلی بازیکن درجه یک داریم

شرایط سختی داشتیم. افتخار می‌کنم استانداردهای تیم ما به جایی رسیده که مساوی هم شکست محسوب می‌شود. سرمربی تراکتور درباره اینکه این تیم سال‌ها در کورس قهرمانی بوده، تصریح کرد: بله، تراکتور بارها تا آستانه قهرمانی پیش رفته بود. من حرفی غیر از این نزد. اما این تیم من بود که قهرمانی را به دست آورد و طبیعی است که

طرح‌نو؛ گروه ورزش سرمربی تیم فوتبال تراکتور تبریز در پاسخ به انتقاد از نتایج اخیر تیمش گفت: من هم راضی نیستم و باید امتیازات بهتری بگیریم. درآگان اسکوچیچ در نشست خبری قبل از دیدار پرسپولیس و پیکان تهران گفت: خودم هم از نتایج بازی‌های اخیر راضی نیستم. خودمان استاندارد تیم را آن‌قدر بالا برده‌ایم که این نتایج، ضعیف تلقی می‌شود. تراکتور در فصل‌های گذشته آمار ۱۳، ۸ و ۹ شکست را تجربه کرده بود، اما اکنون تیم را به سطحی رسانده‌ایم که توقعات افزایش یافته و حتی نتایجی که چندان بد نیست، بد جلوه می‌کند. سرمربی تراکتور افزود: فاصله زیادی با صدر جدول نداریم و با چند نتیجه خوب می‌توانیم دوباره به صدر نزدیک شویم. ما تسلیم نمی‌شویم و رقابت‌های لیگ نخبگان آسیا نیز در پیش است. شرایط این فصل با فصل گذشته متفاوت است. امتیازات زیادی جابه‌جا شده و با حواشی مختلفی مواجه بوده‌ایم اما از این مسائل قوی‌تر هستیم. او درباره مصدومان سرخپوشان تبریز تصریح کرد: صادق محرمی و ایگور پوستونسکی را در اختیار نداریم، با این حال همه بازیکنان آماده هستند و اهمیت این بازی را به‌خوبی می‌دانند و با تمام توان برای کسب نتیجه تلاش خواهند کرد. البته ایگور پوستونسکی شرایط خوبی دارد و به بازگشت به میادین نزدیک شده است. اسکوچیچ در پاسخ به سوالی درباره صحبت‌های دستیارش پیرامون داوری‌ها و کیفیت زمین‌ها گفت: ترجیح می‌دهم وارد جزئیات نشوم، چون محروم می‌کنند. همه کسانی که بازی‌ها را می‌بینند، متوجه می‌شوند که چه اتفاقاتی رخ

گزارش

آشنایی با رقیب آفریقایی ایران در جام جهانی ۲۰۲۶؛ سرسخت و دیر صعود

طرح‌نو؛ گروه ورزش مصر در چهارمین حضورش در جام جهانی، برای دومین بار یک رقیب آسیایی در پیش دارد.

به گزارش فوتبال ۳۶۰، مصر با صعود آسان به جام جهانی ۲۰۲۶، هند را در لقب «هنها کشور بدون سابقه حضور در جام جهانی» بین دارندگان عجایب شش‌گانه دنیا، تنها کرد و حالا می‌رود تا در گروه هفتم جام جهانی ۲۰۲۶ در زمینه فوتبالی هم به اندازه جغرافیایی خودش، شگفتی‌انگیز جلوه کند.

دیر صعود و سرسخت

مصر اولین آفریقایی تاریخ جام جهانی نام دارد. آن‌ها پس از این که به خاطر طوفان، فرصت سفر با کشتی به اروگوئه (میزبان اولین دوره جام جهانی در سال ۱۹۳۰) را از دست دادند در جام جهانی ۱۹۳۴ در ایتالیا حضور یافتند. در آن جام، مرحله گروهی وجود نداشت و مصر به عنوان اولین نماینده تاریخ آفریقا با شکست ۴ بر ۲ مقابل مجارستان از دور رقابت‌ها کنار رفت. انتظار آن‌ها برای حضور بعدی ۵۶ سال به طول انجامید. و باز هم به میزبانی ایتالیا در جام حضور یافتند. قرار گرفتن در گروه ششم با تساوی مقابل هلند و جمهوری ایرلند تازه‌وارد و شکست حداقلی مقابل انگلیس همراه بود و تیم در رده آخر گروه، جام را دست خالی ترک کرد.

پس از تحمل درد شکست مقابل الجزایر در ۲ انتخابی جام جهانی و وقایعی مانند شکست شیشه در چشم بازیکن الجزایر توسط پزشک تیم، پرامیدترین نسخه مصر با ستاره‌ای به نام صلاح به جام جهانی ۲۰۱۸ رسید اما ستاره‌ای که در آستانه جام به خاطر خطای عمدی سرخیو راموس در فینال لیگ قهرمانان مصدومیت کتف را تجربه کرد، نتوانست مانع ۲ شکست تیمش در گروه اول مقابل روسیه و اروگوئه شود و گلش در بازی تشریفاتی آخر مقابل عربستان هم امتیازی برای فراعنه به

مصر در راه رسیدن به جام جهانی ۲۰۲۶ در گروه اول انتخابی جام جهانی قرار گرفت و با ۸ برد و ۲ تساوی، بدون باخت، قبل از هفته پایانی به عنوان سومین تیم قاره، صعود به جام جهانی ۲۰۲۶ را جشن گرفت. مصری‌ها مربی نام‌آشنایی به نام «حسام حسن» دارند؛ کسی که در رویارویی قبلی با تیم ملی ایران در جام‌الجبی در تهران برای تیمش گل زد و برتری در ضربات پنالتی آن بازی را به چشم دید. ستاره تیم او، بدون شک محمد صلاح است. ستاره اخیرا نیمکت‌نشین لیورپول، فروغ فصل قبل را ندارد اما اگر برخلاف جام جهانی ۲۰۱۸، سالم به تورنمنت تابستانی برسد، شاید حماسه‌ای شبیه پنالتی دیرهنگام منجر به صعود تیمش به جام جهانی ۲۰۱۸ را رقم بزند و مانند لحظات پرتب و تاب آن بازی، گزارشگران عرب را از خود بی‌خود کند!

رویارویی‌های قبلی

ایران و مصر پیش از این تنها ۲ بار آن هم در قالب دوستانه به میدان رفته‌اند. بار اول، ایران در سال ۱۹۷۵ میلادی (۱۳۵۳ شمسی) با گل‌های بیش‌کار و نظری، ۲ بریک مصر را برد و بار دیگر، پرواز دیدنی علی دایی هم مانع شکست ایران در ضربات پنالتی نیمه‌نهایی جام‌الجبی مقابل مصر و حسام حسن نشد. ۲ تیم برای اولین بار به شکل رسمی با هم رویارو خواهند شد. مصر در جام جهانی تنها یک تجربه از بازی با آسیایی‌ها (مقابل عربستان در بازی سوم گروهی جام جهانی ۲۰۱۸) دارد و ایران در مصاف‌های قبلی با آفریقایی‌ها یک تساوی مقابل ات‌گولا در جام جهانی ۲۰۰۶، مساوی بدون گل با نیجر در جام جهانی ۲۰۱۴ و برتری مقابل مراکش در جام جهانی ۲۰۱۸ را به ارمان آورده و تاکنون باختی نداشته است.

همه اعضای تیم، از مربی گرفته تا بازیکن و باشگاه، باید مسئولیت‌پذیر باشند. سرمربی تراکتور در خصوص نظر برخی کارشناسان مبنی بر اینکه تراکتور به بن‌بست تاکتیکی برخورد کرده است، گفت: کدام کارشناس این حرف را زده است؟ می‌خواهم سطح او را ببینم؛ اینکه آیا جایی مشغول به کار است یا نه. آیا کارشناسان تلویزیونی چنین حرف‌هایی می‌زنند؟ برای من بسیار مهم است که آن‌ها چه می‌گویند. فشار همیشه با زندگی کاری ما درهم‌تنیده است. فشار مثل برادر کوچک من است. سلام مرا به کارشناسان برسانید. زندگی راحتی دارند! بدون مسئولیت فقط نقد می‌کنند و نظر می‌دهند. من هم از این موضوع لذت می‌برم. درباره نظرات کارشناسان در آینده صحبت خواهیم کرد. آیا کارشناسان درباره لیگ قهرمانان آسیا نظری نداشتند؟ ذات فوتبال همین است. ما هم انسان هستیم. در مقطع مناسبی قرار نداریم، اما شخصیت تیم ما قوی است. تراکتور همواره مدعی بوده است، اما سال گذشته قهرمان شد. اسکوچیچ در خصوص دلایل عدم استفاده از مهرداد محمدی بیان کرد: بهترین و آماده‌ترین نفرات بازی می‌کنند. او تلاش می‌کند و از مصدومیت بازگشته است. بازیکن قابل احترامی است. بازیکنان ملی‌پوش و خارجی در اختیار داریم و رسیدن به ترکیب اصلی کار ساده‌ای نیست. محمدی از نظر فنی و اخلاقی بازیکن خوبی است، اما حتی اگر بخوایم هم نمی‌توانم همیشه همه را راضی نگه دارم. تلاش می‌کنم بهترین تصمیم را برای تیم بگیرم. نظر من نسبت به محمدی مثبت است، اما در حال حاضر برخی بازیکنان دیگر آماده‌تر هستند. از نظر من شرایط این‌گونه است و شاید در آینده به او هم فرصت بازی داده شود

جوانی سر از رای مادر بتافت دل دردمندش به آذر بتافت چو بیچاره شد پیشش آورد مهد که ای سست مهر فراموش عهد نه گریبان و درمانده بودی و خرد که شبها ز دست تو خوابم نبرد؟ نه در مهد نیروی حالت نبود مگس راندن از خود مجالت نبود؟ تو آتی کز آن یک مگس رنجه‌ای که امروز سالار و سرپنجه‌ای به حالی شوی باز در قعر گور که نتوانی از خویشتن دفع مور دگر دیده چون برفروزد چراغ چو کرم لحد خورد پیه دماغ؟ چو پوشیده چشمی ببینی که راه نداند همی وقت رفتن ز چاه تو گر شکر کردی که با دیده‌ای وگر نه تو هم چشم پوشیده‌ای معلم نیاموختت فهم و رای سرشت این صفت در نهادت خدای گرت منع کردی دل حق نبوش حقت عین باطل نبودی به گوش «سعدی»

مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی آذربایجان شرقی:

آذربایجان همیشه به بانوانی بالیده که ایمان، هنر و خرد را در وجود خود جمع کرده‌اند

پایان خاطر نشان کرد: در همین مسیر، دولت وفاق ملی به ریاست جناب آقای دکتر پزشکیان، با رویکرد عدالت‌محور و عقلانی، بر این باور است که بدون حضور مؤثر زنان، توسعه فرهنگی و اجتماعی ممکن نیست. گسترش فرصت‌های برابر، تقویت کرامت انسانی و حمایت از نقش‌آفرینی بانوان در فرهنگ، هنر و رسانه از محورهای اصلی این سیاست‌هاست.

آغاز سخن‌مان را معطر کنیم و بر بزرگی مقام زن در فرهنگ نوزانی اسلام، ادای احترام کنیم. وی افزود: زن ایرانی در طول تاریخ، فراتر از نقش‌های معمول، حافظ فرهنگ، مروج اخلاق، ستون خانواده و خالق زیبایی‌های هنر بوده است؛ و آذربایجان همیشه به بانوانی بالیده که ایمان، هنر و خرد را در وجود خود جمع کرده‌اند.

وی افزود: در استان آذربایجان شرقی نیز این نگاه روشن، با راهبردی‌های مؤثر و اهتمام ویژه جناب آقای دکتر سرمست، استاندار فرهیخته، به زیباترین شکل جلوه یافته است. حمایت‌های ایشان از برنامه‌های فرهنگی و هنری، توجه جدی به نقش بانوان در عرصه‌های اجتماعی و فرهنگی، و همراهی دلسوزانه در اجرای طرح‌های خلاق و اثرگذار، نمونه‌ای کم‌نظیر از مدیریت فرهنگی متکی بر خرد، عدالت و اعتماد به ظرفیت انسان‌هاست. بی‌تردید استمرار این نگاه ارزشمند، پشتوانه اصلی پویایی و شکوفایی فرهنگ و هنر این استان خواهد بود. مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی آذربایجان شرقی گفت: آیین «زن، روشنائی آفرینش» نیز به همین نیت برگزار شده است؛ فرصتی برای تجلیل از بانوانی که با قلم، نگاه و هنر خود، هویت زن مسلمان ایرانی را زنده نگه داشته و به جامعه امید و روشنائی بخشیده‌اند. وی در خاتمه گفت: یقین دارم که استمرار حضور بانوان هنرمند و صاحب فکر در عرصه‌های فرهنگی، آینده این سرزمین را روشن‌تر خواهد ساخت. گفتنی است؛ در این آئین از زنان برتر عرصه فرهنگ و هنر و رسانه تجلیل شد.

کامران فانی؛ فهرست‌نویس و کتابشناس نامدار در گذشت

از چهره‌های فرهنگی را در پی داشت. با پیگیری و

تلاش وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و چند نهاد دیگر، از جمله سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران و فرهنگستان زبان و ادب فارسی، مقدمات انتقال استاد کامران فانی به بیمارستان برای بررسی وضعیت جسمانی ایشان انجام شد. کامران فانی، فهرست‌نویس و کتابشناس شناخته شده، ۲۵ فروردین سال ۱۳۳۳ در قزوین چشم به جهان گشود. برخی از آثار وی عبارتند از: «سرعنوان‌های موضوعی فارسی» «رده‌بندی تاریخ ایران» «رده‌بندی

فلسفه اسلامی» «فرهنگ موضوعی قرآن مجید» «جنگ جهانی اول و دوم» «دایره‌المعارف تشیع (نویسنده و ویراستار)» «دانشنامه کودکان و نوجوانان» «علم در تاریخ» «جان برنال (ترجمه)» «زردشت» «سیاستمدار یا جادوگر؟» «هیننگ (ترجمه)» «سلوک روحی بتهون» «سالیوان (ترجمه)» «خطابه پوشکین» «داسائوفسکی (ترجمه)» «مرغ دریایی» «آنتوان چخوف (ترجمه)» «آدم‌های ماشینی: روایت‌ها» «کارل چاپک (ترجمه)» «موش و گربه» «گوتتر گراس (ترجمه)».

طرح نو؛ گروه فرهنگ و ادب کامران فانی فهرست‌نویس و کتابشناس نامدار شنبه ۲۲ آذر ۱۴۰۴ بعداز طی یک دوره بیماری در بیمارستان سینا در تهران دار فانی را وداع گفت. کامران فانی فهرست‌نویس و کتابشناس نامدار شنبه ۲۲ آذر ۱۴۰۴ بعداز طی یک دوره بیماری دار فانی را وداع گفت. اواسط مهرماه ۱۴۰۴ خبر حضور کامران فانی، فهرست‌نویس و کتابشناس نامدار، در مرکز نگهداری سالمندان کرج منتشر شد. این خبر نگرانی بسیاری

نامی ماندگار در حافظه مقاومت خرمشهر

اولین زن شهید مقاومت

شبان‌دادن اهمیت جایگاه دختر در خانواده و نقش تربیت مذهبی آمده است. خانه‌ای که در آن روضه امام حسین(ع) حتی در دوران ممنوعیت برگزار می‌شد، محیطی تربیتی برای رشد دخترتری بود که بعدها در بزنگاه‌های اجتماعی، نقش‌آفرین می‌شود. کتاب روایت می‌کند که چگونه پدر خانواده با جمله‌ای که جنبه تاریخی دارد، برگزاری روضه را مستقل از ساختار حکومتی وقت اعلام می‌کند و این ایستادگی، نخستین الگوی عملی شهناز برای انتخاب مسیر آینده‌اش است.

گام‌های نخست برای یادگیری مهارت

یکی از بخش‌های قابل توجه کتاب، اشاره به استعداد و علاقه شهناز در خیاطی است. نویسنده این بخش را به شکلی توصیف می‌کند که مخاطب کودک یا نوجوان بتواند معنای «اثرگذاری فردی» را درک کند؛ دختر نوجوانی که با تکمیل لباس نیمه‌تمام همسایه، نخستین تجربه خدمت‌رسانی اجتماعی خود را رقم می‌زند. این اقدام ساده تنها یک مهارت نیست؛ بلکه نمونه‌ای از کارآمدی، توانایی حل مسئله و کمک به دیگران است. این ویژگی‌ها در ادامه زندگی شهناز نیز به شکل جدی‌تری ظاهر می‌شود.

تعامل با افراد متفاوت

در بخش دیگری از کتاب بر نگاه باز و غیرانحصاری شهناز تأکید شده است. او با افراد گوناگونی ارتباط داشت؛ از نوجوانان مذهبی تا کسانی که به اعتقادات او نزدیک نبودند. این نوع ارتباطات به‌عنوان بلوغ فکری یک نوجوان توصیف می‌شود؛ فردی که معتقد بود دوستی با انسان‌ها حتی اگر

یکی از بخش‌های کتاب، روایت سفر آموزشی شهناز به شلمچه و نجات یک نوجوان است. حادثه‌ای ناگهانی، افتادن دختر نوجوان در شط و اقدام شجاعانه شهناز برای نجات او است. این بخش از کتاب تصویری روشن از شجاعت همراه با مهارت و مدیریت بحران ارائه می‌دهد؛ ارزش‌هایی که با رویکرد آموزشی نوشته شده‌اند.

داوطلبی در مسیر آموزش

پیش از تشکیل نهضت سوادآموزی، شهناز به همراه چند نفر از جوانان، آموزش داوطلبانه را آغاز می‌کند. مسیرهای طولانی، گرمای شدید خرمشهر و کلاس‌هایی در اتاق‌های گلی، برای مخاطب نوجوان نشان‌دهنده تلاش، سخت‌کوشی و ایستادگی برای کودکان آن دوره است. این بخش از کتاب به‌طور خاص برای مخاطبان کودک و نوجوان قابل‌درک است، زیرا نشان می‌دهد که یک نوجوان چگونه می‌تواند تغییری کوچک اما مؤثر در جامعه ایجاد کند. یکی از بخش‌های مهم کتاب به نشانه‌های آغاز جنگ و تحلیل‌های جوانان انقلابی آن دوره اختصاص دارد. نقل شنیده‌ها درباره عبور شبانه نیروهای عراقی از شط، جلسات نیروهای مسجد و گفتگوهای آقای احمدی درباره «بوی جنگ» فضای یک شهر در آستانه بحران را برای خواننده بازسازی می‌کند.

کتاب در این بخش تلاش می‌کند نوجوان امروز بتواند درکی واقعی از شرایط امنیتی و اجتماعی شهرهای مرزی پیش از جنگ داشته باشد.

نقش‌آفرینی در خطوط امداد

با آغاز حمله عراق به ایران، شهناز خرمشهر را ترک نمی‌کند. این تصمیم احساسی نبود، بلکه براساس آموزش‌های امدادی و مسئولیتی که شهناز برای خود تعریف کرده بود وظیفه خود دانست تا در شهر بماند. در بیمارستان طالقانی، او با پای‌های نیروهای درمانی به امدادسانی می‌پردازد.

نامی که ماندگار شد

روز هشتم مهر ۱۳۵۹ بود که شهناز جان خود را در راه وطن از دست داد و به درجه شهادت رسید. هنگام خالی کردن وسایل، خمپاره‌ها یکی پس از دیگری فرود می‌آمدند. ناگهان انفجار شدیدی سهم(دوست شهناز) را از زمین بلند کرد و به یک طرف پرتاب کرد. از هر طرف صدای ناله و فریاد می‌آمد. همه جا را دود و خاکستر و گرد و غبار فرا گرفته بود. سهام زخمی شده بود و نمی‌توانست تکان بخورد، ناگهان

ماشینی کنارش ایستاد و یکی از خواهرها از عقب ماشین پیاده شد تا به سهام کمک کند سهام به طرف شهناز اشاره کرد. آن خواهر با هر زحمتی که بود خودش را به شهناز و دوستش رساند و آنها را یکی یکی از روی زمین بلند کرد و عقب ماشین کنار سهام پیروانید. سهام فکر میکرد شهناز فقط بیهوش شده است اما وقتی چادرش را از روی صورتش کنار زد با دیدن ترکی که لباس سفید و قلب شهناز را شکافته بود آه از نهادش بلند شد.

شهناز در ۲۶سالگی به شهادت رسید و عنوان اولین زن شهید مقاومت خرمشهر را به خود اختصاص داد؛ عنوانی که در کتاب برای آشنایی نسل جدید با نقش زنان در دفاع از کشور برجسته شده است.

روایت ایستادگی و مقاومت

شهر در محاصره دشمن بود و همه راه‌ها بسته بودند. هیچ کس در شهر نبود که در تشییع و خاکسپاری شهناز شرکت کند طاهره خانم(مادر شهناز) به همراه بچه‌هایش پیکر شهناز را خودشان غسل و کفن کردند و در تابوت گذاشتند. صدای خمپاره و توپ بلند شده بود. مادر تابوت شهناز را در میان آتش بی‌امان آغوش کشید و در قبر گذاشت و گفت:شیرم حالات باشد دخترم. از تو فقط یک خواهش دارم.دعا کن مادرا که در این‌جنگ پیروز شویم و خاکمان به دست دشمن نیفتد.

طاهره خانم دخترش را به سختی و با دست‌های خودش شهناز را به خاک سرخ خرمشهر سپرد.فردای آن روز پدر از دزدول برگشته بود، طاهره خانم و فرزندانش سیاه پوش بودند و غمی بزرگ در چهره و خانه‌شان لانه کرده بود. طاهره خانم دست همسرش را گرفت و خبر شهادت شهناز را به او داد. آقای حاجی‌شاه چیزی را که می‌شنید باور نمی‌کرد. شهنازی که خداوند او را با توسل به حضرت زهرا(اس) به آنها بخشیده بود به عرش ملکوت رسیده بود. طاهره خانم به همراه همسر و بچه‌هایش خودشان را زیر توپ و آتش دشمن به گلزار شهدا رساندند. پدر با اشک و نابوری مزار شهناز را نوازش می‌کرد. شهر دیگر جایی برای ماندن نداشت، شهری که با صدای تانک‌ها و چکه‌های غاصبین یعنی پر شده بود. این خانواده علاوه‌بر از دست دادن شهناز، دو پسر خود را نیز در راه دفاع از وطن فدا کردند. کتاب«شهناز خانم» اثری است که با رویکرد آموزشی، تاریخی و الهام‌بخش برای گروه سنی کودک و نوجوان نوشته شده و می‌تواند در برنامه‌های فرهنگی مدارس، کتابخانه‌ها و مراکز پرورشی مورد استفاده قرار گیرد. روایت این کتاب نه‌تنها به بازخوانی زندگی یک شهید زن می‌پردازد، بلکه برای مخاطب جوان، پیامی روشن دارد: فردیت، تلاش روزمره و مسئولیت اجتماعی می‌تواند مسیر انسان را به سمت اثرگذاری و نقش‌آفرینی هدایت کند. کتاب«شهناز خانوم» نوشته سیده رقیه آذرنگ در ۴۸صفحه و به بهای ۸۰هزار تومان از انتشارات کتابک منتشر شده است.

طرح نو؛ گروه فرهنگ و ادب - زهرا اسکندری کتاب «شهناز خانم» نوشته سیده رقیه آذرنگ از انتشارات کتابک، اثری روایت‌محور درباره زندگی، رشد و نقش‌آفرینی شهیده شهناز حاجی‌شاه است.

شهیده شهناز حاجی‌شاه، دختری که از سال‌های کودکی تا لحظه شهادت، مسیر مسئولیت‌پذیری، آموزش، کار فرهنگی و حضور در خط مقدم امدادسانی در خرمشهر را طی کرد. این کتاب با زبانی ساده و قابل‌فهم برای کودکان و نوجوانان نوشته شده و تلاش دارد تصویری روشن از زندگی یک نوجوان فعال، پرتلاش و تاثیرگذار ارائه دهد؛ تصویری که نه‌تنها برای نسل کودک امروز الهام‌بخش است، بلکه برای نوجوانان نیز قابل‌درک است.

این روایت، علاوه بر بازخوانی زندگی یک دختر جوان در روزهای جنگ تحمیلی، بر جنبه‌هایی چون تلاش علمی، اخلاق فردی، کمک به دیگران، کنشگری اجتماعی و آمادگی برای دفاع از سرزمین تأکید دارد؛ موضوعاتی که برای گروه سنی کودک و نوجوان به‌عنوان مفاهیم آموزشی و تربیتی اهمیت ویژه‌ای دارد.

قدم زدن در شهری که دختران مقاوم ساخت

کتاب، مخاطب را به دنیای دختری می‌برد که در سال‌های کودکی‌اش در دزدول رشد کرد و در همان سنین نوجوانی به‌واسطه مأموریت کاری پدر، همراه خانواده به خرمشهر منتقل شد. این جابه‌جایی نقطه مهمی در زندگی شهناز بود؛ چرا که او را از محیط آشنا و کودکی‌اش جدا کرد و وارد شهری کرد که قرار بود سال‌های بعد معنای «ایستادگی» و «مقاومت» را در آن تجربه کند.

نویسنده در روایت این دوره، بیش از آنکه بر فضای احساسی تغییر شهر تأکید کند، تلاش دارد نشان دهد که سازگاری، نگاه دقیق به اطراف و ارتباط با محیط چگونه در شخصیت یک نوجوان تأثیر می‌گذارد. توصیف نخل‌های بلند، حیاطی که زیر سایه آن درس می‌خواند و عادت روزانه‌اش به جمع‌کردن خرماهای تازه، بخشی از پیوند او با محیط جدید را شکل می‌دهد؛ پیوندی که در ادامه به درک مسئولیت نسبت به شهر و مردم تبدیل می‌شود.

خانه‌ای با نور معنویت

زمینه خانوادگی شهناز، یکی از تأثیرگذارترین عوامل رشد شخصیت او معرفی شده است. نویسنده اشاره می‌کند که شهناز «نذر مادر» بود؛ نذری که پس از سختی‌های مادر و بدبنا اومدن دو فرزند پسر، معنا و وزن بیشتری پیدا می‌کند. این نکته در کتاب نه برای احساس‌گرایی، بلکه برای

مدیرکل روابط عمومی استانداری آذربایجان شرقی تأکید کرد: ضرورت انتشار اخبار امیدبخش در رسانه‌ها

طرح نو؛ گروه فرهنگ و هنر
مدیرکل روابط عمومی استانداری آذربایجان شرقی با تأکید بر ضرورت مخابره اخبار امیدبخش توسط رسانه‌ها گفت: به نفع مردم از دولت منتخب مردم دفاع می‌کنیم. اصغر زارع کهنمویی در آیین تجلیل از مدیران زن افزود: در دولتی قرار داریم که چه از نظر کمی و چه از نظر کیفی، حضور زنان در مناسب مدیریتی پررنگ شده است. دولت وفاق در مدیریت و ارتقای فضای احترام به زنان کارنامه‌ای موفق دارد. جایگاه زنان با نگرش پیشرو رییس دولت وفاق در حال ارتقا است.

وی اضافه کرد: با ظهور اسلام جایگاه زنان از حقیقت زنده به گور شدن به اوج خطابه‌خوانی حضرت زهرا (س) در مسجدالنبی رسید. نمی‌توان مسیر تعالی جایگاه زنان را بدون اعتنا به اثرگذاری تاریخی اسلام تحلیل کرد.
مدیرکل روابط عمومی استانداری آذربایجان شرقی به نقش‌آفرینی زنان در آذربایجان اشاره کرد و گفت: در طول تاریخ، شخصیت‌های بزرگی در میان زنان منطقه ما در عرصه‌های اقتصادی، سیاسی و فرهنگی حضور داشته‌اند و منادی آگاهی، اخلاق، دینداری و عدالت‌خواهی بوده‌اند.
وی بر ضرورت افزایش حضور زنان در عرصه‌های مدیریتی تأکید کرد و گفت: تجربه نشان داده است عملکرد زنان در حوزه‌های مدیریتی در مجموع درخشان و قابل دفاع است.
مدیرکل روابط عمومی استانداری آذربایجان شرقی خاطرنشان کرد: به دلایل مختلف، نگاه موشکافانه و نقادانه به فعالیت زنان بیشتر است، بنابراین لازم است آنان در توسعه فردی و آموزش‌های حرفه‌ای تلاش مردم‌نخب، آرام و امیدوار عمل می‌کنند، چرا

بیشتری داشته باشند. خوشبختانه زنان جامعه ما در دهه‌های اخیر رشد اجتماعی و فردی چشمگیری داشته‌اند و مسئولیت‌های بیشتری بر عهده گرفته‌اند که این یک اتفاق ارزشمند است. کهنمویی به دفاع از دولت به عنوان تکلیف اصلی فعالان روابط عمومی اشاره کرد و اظهار داشت: ما به عنوان فعالان روابط عمومی وظیفه داریم عملکرد دولت را به مردم بازگو کنیم. در این میان، برخی روابط عمومی‌ها به شکل شایسته عمل می‌کنند و باید جایگاه آنان را به عنوان فعالان جهاد تبیین ارتقا دهیم. هدف ما در اطلاع‌رسانی خدمات دولت، از حفظ منافع مردم است. ما به نفع مردم از دولت منتخب مردم دفاع می‌کنیم.
زارع کهنمویی درخصوص ضرورت ارتقای جایگاه روابط عمومی‌ها گفت: ساختار سازمانی دستگاه‌ها باید به گونه‌ای باشد که در آن جایگاه و اعتبار سربازان جنگ روایت‌ها در همه ابعاد ارتقا یابد.
وی با اشاره به شرایط اقتصادی کشور افزود: در شرایط فعلی، جامعه به اخبار امیدبخش نیاز دارد. با وجود تورم و مشکلات مختلف، مردم نجیب، آرام و امیدوار عمل می‌کنند، چرا

فرماندار کلیر عنوان کرد: مکتب مادر؛ نخستین دانشگاه تعلیم و تربیت و آموزش فرزندان

طرح نو؛ کلیر - معصومه علیوند
همزمان با خجسته میلاد با سعادت دخت نبی مکرم اسلام، حضرت فاطمه زهرا(س) و گرامیداشت روز زن، مراسمی با حضور جمعی از بانوان فعال در عرصه‌های فرهنگی، اجتماعی، اداری باحضور فرماندار و نماینده ولی فقیه در شهرستان کلیر به مدیریت کارشناس امور بانوان به منظور تکریم از مقام والای مادر و زن برگزار گردید.
فرماندار کلیر در این نشست ضمن تبریک و تهنیت به تمام مادران و بانوان عامه شهرستان الگوپردازی از حضرت زهرا(س)، تربیت فرزندان صالح به عنوان سرمایه ملی، و مشارکت سیاسی و اجتماعی مسئولان را در اولویت ارزیابی کرده و با اشاره به مقام معنوی و جایگاه رفیع زن در دین مبین اسلام، حضرت فاطمه زهرا(س) را به عنوان الگوی کامل و بی‌بدیل برای زنان در تمام دوران‌ها معرفی کرد.
مهندس محمدی خاطرنشان کرد: حضرت زهرا(س) نه فقط یک بانوی خانه‌دار، بلکه جامع تمام کمالات انسانی و نمادی از همسرمداری متعالی، دفاع قاطعانه از حق و ولایت، و نقش‌آفرینی فعال در جامعه اسلامی در حساس‌ترین مقاطع تاریخی محسوب می‌شود که وی خواستار الگو در بعد معنوی و عبادی، خانوادگی و تربیتی و اجتماعی و سیاسی برای تمام بانوان و مادران شد.

فرماندار کلیر تکریم مقام شامخ مادر را بی‌مثل توصیف نمود.
امام جمعه شهرستان کلیر نیز در این مراسم علاوه بر تفصیل به تبیین جایگاه رفیع زن و عظیم مقام مادر در اسلام و فرهنگ ایرانی رفتارهای فاطمه زهرا(س) را یک کلاس درس بزرگ در حوزه بصیرت سیاسی و ایستادگی مدنی معرفی نمود و مقام مادر را ستون فقرات جامعه دانست و تأثیر مستقیم آن بر سلامت اخلاقی و اجتماعی جامعه مردمی شهرستان کلیر با اشاره به اینکه هرگونه سستی در پاسداری از جایگاه مقدس زن و مادر، زیان‌های جبران‌ناپذیری بر پیکره فرهنگ و اجتماع وارد خواهد کرد، تأکید کرد: جامعه‌ای که مادران خود را قدر بشناسد، هرگز دچار انحطاط نخواهد شد.
گفتنی است: در پایان این مراسم از بانوان فعال در عرصه‌های مختلف تجلیل شد.

طرح نو؛ گروه فرهنگ و هنر
سریال کمدی «شیش ماهه» به کارگردانی مهران مدیری و تهیه‌کنندگی جواد فرحانی، در ۱۷ قسمت از اواخر آذرماه از شبکه سه سیما پخش خواهد شد. سریال تلویزیونی «شیش ماهه» جدیدترین اثر کمدی مهران مدیری است که به‌زودی از شبکه سه سیما روی آنتن می‌رود. این مجموعه به تهیه‌کنندگی جواد فرحانی در قالب ۱۷ قسمت تولید شده و قرار است از اواخر آذرماه همزمان خانه‌های مخاطبان باشد. در این سریال جمعی از بازیگران مطرح عرصه طنز و تلویزیون حضور دارند که از جمله آن‌ها می‌توان به مهران مدیری، علیرضا خمسه، سید جواد رضویان، حسن معجونی، مریم سعادت، ناهید مسلمی، سحر زکریا و نیما شعبان‌نژاد اشاره کرد.

سریال جدید مهران مدیری به‌زودی از شبکه سه روی آنتن می‌رود

همچنین محمد شعبانپور ایفاگر نقش اصلی این مجموعه کمدی است.
«شیش ماهه» با بهره‌گیری از فضای طنز اجتماعی و حضور چهره‌های شناخته‌شده، یکی از آثار تازه مرکز سیمافیلم است که در جدول پخش پاییزی شبکه سه جانمایی شده است.
باشگاه خبرنگاران جوان

جواد فرحانی در قالب ۱۷ قسمت تولید شده و قرار است از اواخر آذرماه همزمان خانه‌های مخاطبان باشد. در این سریال جمعی از بازیگران مطرح عرصه طنز و تلویزیون حضور دارند که از جمله آن‌ها می‌توان به مهران مدیری، علیرضا خمسه، سید جواد رضویان، حسن معجونی، مریم سعادت، ناهید مسلمی، سحر زکریا و نیما شعبان‌نژاد اشاره کرد.

طرح نو؛ گروه فرهنگ و هنر
سریال کمدی «شیش ماهه» به کارگردانی مهران مدیری و تهیه‌کنندگی جواد فرحانی، در ۱۷ قسمت از اواخر آذرماه از شبکه سه سیما پخش خواهد شد. سریال تلویزیونی «شیش ماهه» جدیدترین اثر کمدی مهران مدیری است که به‌زودی از شبکه سه سیما روی آنتن می‌رود. این مجموعه به تهیه‌کنندگی جواد فرحانی در قالب ۱۷ قسمت تولید شده و قرار است از اواخر آذرماه همزمان خانه‌های مخاطبان باشد. در این سریال جمعی از بازیگران مطرح عرصه طنز و تلویزیون حضور دارند که از جمله آن‌ها می‌توان به مهران مدیری، علیرضا خمسه، سید جواد رضویان، حسن معجونی، مریم سعادت، ناهید مسلمی، سحر زکریا و نیما شعبان‌نژاد اشاره کرد.

شماره: ۱۴۰۴/۱۰۴/۲۰/۲۹۹۸
تاریخ: ۱۴۰۴/۰۹/۱۹

شماره آگهی: ۲۰۷۰۷۱۹
م‌الف: ۲۰۷۰۷۱۹
روزنامه طرح نو

آگهی از قره قینچه علیا تحت پلاک ۱۹۲- اصلی از بخش سیزده مراغه

۱- آقای سید حسن موسوی فرزند سید حسین به شماره ملی ۱۶۰۷۰۷۴۵۹ برای شش‌دانگ یک قطعه باغچه بمساحت ۱۱۶۴/۲۶ مترمربع از مالکیت میر حسین موسوی بدیهبی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۹/۲۳
فرشید فرج زاده
رئیس اداره ثبت اسناد و املاک چارواپماق

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای (نوبت اول)

اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای استان آذربایجان شرقی
ISO9001-2008

سازمان: اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده ای آذربایجان شرقی
موضوع: آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای:

- تعمیر، بهسازی و آسفالت محور رودقات (امند - ایوند) شهرستان شیبستر (شماره مناقصه ۱۴۰۴۱۱۰- شماره فراخوان در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت ۲۰۰۴۰۰۱۱۴۴۰۰۱۴۷)
- ایمن سازی و تعریض محور کوهسالار - ترکمن چای (شماره مناقصه ۱۴۰۴۱۰۷- شماره فراخوان در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت ۲۰۰۴۰۰۱۱۴۴۰۰۱۷۶)
- تبئیت با سیمان و افزودنی پلیمری (نیکوفلاک و ...) و لکه گیری و روکش آسفالت محورهای تبریز-مرند و عجب شیر-آذرشهر بناب -مراغه (شماره مناقصه ۱۴۰۴۱۲۳- شماره فراخوان در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت ۲۰۰۴۰۰۱۱۴۴۰۰۱۷۷)
- تبئیت و بازیافت با سیمان (نیکوفلاک و ...) و اجرای آسفالت آبگرم چارواپماق (شماره مناقصه ۱۴۰۴۱۲۷- شماره فراخوان در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت ۲۰۰۴۰۰۱۱۴۴۰۰۱۷۸)
- احداث راه روستایی میرکوه سلطان شهرستان سراب (شماره مناقصه ۱۴۰۴۱۳۴- شماره فراخوان در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت ۲۰۰۴۰۰۱۱۴۴۰۰۱۷۹)
- آسفالت راه روستایی میرکوه سلطان شهرستان سراب (شماره مناقصه ۱۴۰۴۱۳۵- شماره فراخوان در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت ۲۰۰۴۰۰۱۱۴۴۰۰۱۸۰)
- احداث راه روستایی دیزج سفید شهرستان سراب (شماره مناقصه ۱۴۰۴۱۳۶- شماره فراخوان در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت ۲۰۰۴۰۰۱۱۴۴۰۰۱۸۱)
- آسفالت راه روستایی دیزج سفید شهرستان سراب (شماره مناقصه ۱۴۰۴۱۳۷- شماره فراخوان در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت ۲۰۰۴۰۰۱۱۴۴۰۰۱۸۲)
- احداث راه روستایی میرکوه المیرزا - همای آباد شهرستان سراب (شماره مناقصه ۱۴۰۴۱۳۸- شماره فراخوان در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت ۲۰۰۴۰۰۱۱۴۴۰۰۱۸۳)
- آسفالت راه روستایی میرکوه المیرزا- همای آباد شهرستان سراب (شماره مناقصه ۱۴۰۴۱۳۹- شماره فراخوان در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت ۲۰۰۴۰۰۱۱۴۴۰۰۱۸۴)
- احداث راه روستایی کلاتر- حیدرآباد شهرستان سراب (شماره مناقصه ۱۴۰۴۱۴۰- شماره فراخوان در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت ۲۰۰۴۰۰۱۱۴۴۰۰۱۸۵)
- آسفالت راه روستایی کلاتر-حیدرآباد شهرستان سراب (شماره مناقصه ۱۴۰۴۱۴۱- شماره فراخوان در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت ۲۰۰۴۰۰۱۱۴۴۰۰۱۸۶)
- لکه‌گیری و روکش آسفالت محور قویون قشلاقی- چارواپماق (شماره مناقصه ۱۴۰۴۱۴۲- شماره فراخوان در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت ۲۰۰۴۰۰۱۱۴۴۰۰۱۸۷)

زمان انتشار اسناد در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به تاریخ ۱۴۰۴/۰۹/۲۳ می‌باشد.

مهلت دریافت اسناد تا ساعت ۹ صبح ۱۴۰۴/۰۹/۳۰ و تنها از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت می‌باشد.

مهلت ارسال پیشنهاد قیمت تا ساعت ۹ صبح ۱۴۰۴/۱۰/۱۰ و تنها از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت می‌باشد.

طرح نو بررسی می‌کند:

چالش‌های فراروی آذربایجان شرقی در سال ۱۴۰۴

طرح نو؛ شیوا صفری
آذربایجان شرقی یکی از استان‌های مهم و تاریخی ایران است که با توجه به موقعیت جغرافیایی، فرهنگی و اقتصادی خود، نقش کلیدی در توسعه‌ی کشور ایفا می‌کند. اما این استان هم مانند سایر استان‌های کشور با مشکلات و چالش‌های متعددی روبه‌رواست که در صورت عدم مدیریت صحیح می‌تواند بر رشد و پیشرفت آن تأثیر منفی بگذارد. در سال جدید، این چالش‌ها در زمینه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی و زیرساختی به شکل فزاینده‌ای خود را نشان می‌دهند. در این گزارش، به بررسی برخی از مهم‌ترین چالش‌های آذربایجان شرقی در سال جدید می‌پردازیم.

۱- مشکلات اقتصادی و بیکاری

آذربایجان شرقی به‌عنوان یکی از استان‌های صنعتی و توسعه‌یافته ایران، همواره با چالش‌های اقتصادی مختلفی روبه‌رو بوده است. وضعیت اقتصادی این استان تحت تأثیر شرایط اقتصادی کلان کشور، بحران‌های ارزی، تحریم‌ها و رکود اقتصادی قرار دارد. یکی از مهم‌ترین مشکلات اقتصادی آذربایجان شرقی، بیکاری است. میزان بیکاری در این استان، به‌ویژه در میان جوانان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی، نسبتاً بالا است. این مشکل نه‌تنها موجب افزایش فشار اجتماعی و اقتصادی بر افراد می‌شود، بلکه مانعی برای رشد و توسعه پایدار استان به شمار می‌آید.

صنایع استان مانند صنایع فولاد، نساجی و ماشین‌سازی نیازمند بازسازی و نوسازی هستند تا بتوانند در برابر تحولات جهانی رقابت کنند و فرصت‌های شغلی جدید ایجاد کنند. همچنین، به‌طور خاص بخش‌های کشاورزی و خدمات نیز نیاز به حمایت‌های ویژه دارند تا بتوانند بر مشکلات بیکاری غلبه کنند.

۲- آلودگی هوا و مشکلات زیست‌محیطی

آلودگی هوا یکی از معضلات بزرگ شهری در آذربایجان شرقی، به‌ویژه در کلان‌شهر تبریز است. این آلودگی‌ها عمدتاً ناشی از ترافیک سنگین، صنعت، و وضعیت نامناسب سوخت‌مصرفی در برخی وسایل نقلیه است. در فصل‌های سرد سال، به‌ویژه در روزهای آلوده، کیفیت هوا به شدت کاهش می‌یابد و این مسئله می‌تواند بر سلامت عمومی مردم، به‌ویژه کودکان و سالمندان تأثیر منفی بگذارد.

همچنین، مسائل زیست‌محیطی دیگر مانند بحران خشکی دریاچه ارومیه و کاهش منابع آبی در این استان از چالش‌های بزرگ زیست‌محیطی محسوب می‌شوند. دریاچه ارومیه، که زمانی یکی از بزرگ‌ترین دریاچه‌های شور جهان بود، با کاهش سطح آب خود مواجه است و این مسئله نه‌تنها به اکوسیستم محلی آسیب زده، بلکه بر کشاورزی و منابع آبی استان نیز تأثیر منفی داشته است. برای مقابله با این بحران‌ها، مدیریت منابع آبی و اتخاذ سیاست‌های زیست‌محیطی مؤثر ضروری است.

۳- بحران آب و کمبود منابع آبی

کمبود منابع آبی یکی از چالش‌های جدی آذربایجان شرقی است. این استان به‌ویژه در بخش‌های جنوبی و شرقی خود با بحران شدید آب روبه‌رو است. کاهش بارش‌ها و تغییرات اقلیمی در سال‌های اخیر تأثیرات زیادی بر منابع آب این استان گذاشته است. بسیاری از رودخانه‌ها و منابع آبی استان در حال خشک شدن هستند و این مسئله بر کشاورزی و صنعت تأثیرات منفی زیادی دارد.

کشاورزی در این استان به‌ویژه در زمینه کشت‌های آب‌بر مانند محصولات کشاورزی پرآب، دچار مشکلات زیادی شده است. بسیاری از کشاورزان به دلیل کمبود منابع آبی و افزایش هزینه‌ها قادر به ادامه فعالیت‌های خود نیستند. برای مقابله با این بحران، نیاز به مدیریت بهینه منابع آبی، توسعه فناوری‌های نوین در کشاورزی و استفاده از روش‌های آبیاری کارآمد احساس می‌شود.

مرثیه‌ای برای ثروت ملی

تحلیل جامع اقتصاد سیاسی بنزین در ایران

سخن نگفت. رابطه مستقیمی بین میزان مصرف بنزین و شاخص آلودگی هوا (AQI) در کلان‌شهرها وجود دارد. بنزین‌های مصرفی، حتی اگر استاندارد باشند (که در مورد توزیع سراسری بنزین یورو ۴ و ۵ تردیدهایی وجود دارد)، وقتی در حجم ۱۲۰ میلیون لیتر در روز می‌سوزند، حجم عظیمی از آلاینده‌ها، ذرات معلق، اکسیدهای نیتروژن و کربن نوسخته را وارد اتمسفر می‌کنند. افزایش بیماری‌های تنفسی، قلبی و مرگ‌ومیرهای زودرس، هزینه پنهان دیگری است که جامعه بابت این مصرف بی‌رویه می‌پردازد. در واقع، ما بنزین ارزان می‌خریم، اما مابه‌التفاوت واقعی قیمت آن را با «سلامتی» و «عمر» خود و فرزندانتان به بیمارستان‌ها پرداخت می‌کنیم.

چه باید کرد؟

وضعیت فعلی بنزین در ایران ناپایدار است و ادامه آن به فروپاشی سیستم توزیع انرژی منجر خواهد شد. اما راه‌حل چیست؟ سیاست‌گذاران و کارشناسان بر سر چند راهکار کلیدی اتفاق نظر دارند، هرچند اجرای آن‌ها نیازمند شجاعت سیاسی و همراهی اجتماعی است:

۱- اصلاح تدریجی و هوشمند قیمت‌ها: افزایش ناگهانی قیمت (مانند شوک آبان ۹۸) تبعات اجتماعی سنگینی دارد. اما ثبات قیمت در کشوری با تورم ۴۰ درصدی نیز غیرممکن است. راهکار میانه، حرکت به سمت مدل‌های قیمت‌گذاری شاور یا «سهیمه به ازای هر فرد» (طرح وان) است. در این طرح، یارانه بنزین نه به خودرو، بلکه به کد ملی افراد تعلق می‌گیرد. بدین ترتیب کسی که خودرو ندارد می‌تواند سهمیه خود را بفروشد و از یارانه بهره‌مند شود. این کار عدالت را برقرار کرده و انگیزه مصرف را کاهش می‌دهد.

۲- تنوع‌بخشی به سبد سوخت: ایران دارنده دومین ذخایر بزرگ گاز جهان است. سرمایه‌گذاری بر روی خودروهای گازسوز که سوختی پاک‌تر و در دسترس‌تر است، می‌تواند فشار را از روی بنزین بردارد. متأسفانه در سال‌های اخیر این صنعت مورد بی‌مهری قرار گرفته است..

۳- انقلاب در صنعت خودرو: دولت باید انحصار خودروسازان داخلی را بشکند یا آن‌ها را مجبور به تغییر خطوط تولید کند. اجازه واردات خودروهای هیبریدی و برقی با تعرفه صفر و اسقاط خودروهای فرسوده پرمصرف، می‌تواند در کوتاه مدت مصرف را تا حد زیادی کاهش دهد.

۴- کنترل مرزها و شفافیت در توزیع: مبارزه با قاچاق تنها با پلیس و تفنگ ممکن نیست. باید سامانه هوشمند سوخت ارتقا یابد تا مسیر حرکت تانکرهای سوخت و میزان سوخت‌گیری در جایگاه‌های مرزی به دقت رصد شود. با این حال، تا زمانی که اختلاف قیمت وجود دارد، قاچاق هرگز به صفر نخواهد رسید و تنها هزینه‌های ریسک آن بالا می‌رود..

۵- توسعه واقعی حمل‌ونقل عمومی: نمی‌توان از مردم خواست خودروی شخصی سوار نشوند، وقتی اتوبوس و مترو کافی نیست. هر دلاری که از محل اصلاح قیمت سوخت حاصل می‌شود، باید مستقیماً و به صورت شفاف (در یک حساب خزانه مشخص) صرف توسعه خطوط مترو و خرید اتوبوس شود تا مردم اثر مثبت گرانی سوخت را در زندگی روزمره خود ببینند.

طرح نو؛ سردبیر

در جغرافیای اقتصادی جهان، ایران نامی گره‌خورده با نفت و انرژی است. کشوری که بر روی یکی از بزرگترین ذخایر هیدروکربوری جهان نشسته است، علی‌القاعده باید صادرکننده بالامتازع فرآورده‌های نفتی باشد. اما واقعیت امروز خیابان‌ها و پالایشگاه‌های ایران، روایتی معکوس و نگران‌کننده را بازگو می‌کند. خبرهای ماه‌های اخیر کوتاه‌اما تکان‌دهنده‌اند: «ناترازی بنزین به مرحله بحرانی رسید»، «ایران واردکننده بنزین شد» و «رکورد مصرف روزانه شکسته شد»

این مقاله تلاشی است برای کالبدشکافی دقیق یک بحران ملی. بحرانی که در آن روزانه میلیون‌ها دلار ثروت ملی در موتورهای احتراق داخلی دود می‌شود و به هوا می‌رود. ما در این نوشتار به بررسی سه ضلع مثلث شوم بنزین در ایران می‌پردازیم: «مصرف افسارگسیخته و غیرمنطقی»، «سیاست‌گذاری قیمت و یارانه پنهان» و در نهایت پدیده ویرانگر «قاچاق سوخت» که همچون زخمی باز، خونِ اقتصادی کشور را می‌مکند.

جنون مصرف بنزین در ایران

برای درک عمق فاجعه، ابتدا باید به زبان اعداد سخن بگویم. میانگین مصرف روزانه بنزین در ایران در سال جاری بارها از مرز ۱۲۰ و حتی ۱۳۰ میلیون لیتر عبور کرده است. برای اینکه بزرگی این عدد را درک کنیم، باید آن را در یک مقیاس مقایسه‌ای قرار دهیم.

ایران با جمعیتی حدود ۸۵ میلیون نفر، روزانه معادل یا حتی بیشتر از برخی کشورهای صنعتی با جمعیت‌های مشابه یا بیشتر مصرف می‌کند. ترکیه، همسایه غربی ایران با جمعیتی تقریباً برابر، مصرفی به مراتب کمتر (حدود یک‌چهارم تا یک‌سوم مصرف ایران در بخش بنزین، با در نظر گرفتن تفاوت سبد سوخت) دارد. این شکاف آماری تنها یک معنا دارد و آن این که شدت مصرف انرژی در ایران فاجعه‌بار است.

اما چرا به اینجا رسیدیم؟

۱. تکنولوژی منسوخ در صنعت خودرو: مهم ردیف اول در پرونده مصرف بالا، بدون شک صنعت خودروسازی است. در حالی که جهان به سمت تولید خودروهایی با مصرف کمتر از ۵ لیتر در ۱۰۰ کیلومتر و توسعه خودروهایی با پلتفرم‌های برقی حرکت کرده است، جاده‌های ایران همچنان جولانگاه خودروهایی با پلتفرم‌های قدیمی و پرمصرف است. خودروهای تولید داخل به طور میانگین بین ۱۰ تا ۱۲ لیتر (و در شرایط ترافیک شهری بیشتر) در هر ۱۰۰ کیلومتر بنزین می‌سوزانند. این یعنی ناوگان حمل‌ونقل ایران برای پیمایش مسافتی برابر با استاندارد جهانی، دو برابر سوخت می‌بلعد. عملاً نیمی از بنزین تولیدی پالایشگاه‌های کشور، نه صرف جابجایی، بلکه هزینه ناکارآمدی موتورهای احتراق داخلی می‌شود.

۲. ضعف ساختاری حمل‌ونقل عمومی: مصرف‌کننده ایرانی در بسیاری از موارد «انتخاب» دیگری جز استفاده از خودروی شخصی ندارد. در کلان‌شهرهایی مانند تهران، تبریز، مشهد و اصفهان، شبکه مترو و اتوبوسرانی اگرچه وجود دارد، اما تناسی با حجم تقاضا ندارد. فرسودگی ناوگان اتوبوسرانی و ازدحام غیرانسانی در ساعات پیک مترو و اتوبوس شهروندان را به سمت استفاده از خودروهای شخصی تک‌سرنشین سوق می‌دهد. وقتی زیرساخت عمومی ضعیف باشد، بنزین ارزان به تنها مسکن برای جابجایی تبدیل می‌شود.

وقتی بنزین از آب ارزان‌تر است

شاید پیچیده‌ترین و جنجالی‌ترین بخش این پرونده، مسئله «قیمت» باشد. در حال حاضر، قیمت بنزین سهمیه‌ای ۱۵۰۰ تومان و آزاد با دو نرخ ۳۰۰۰ و ۵۰۰۰ تومان در ایران، ارزان‌ترین نرخ بنزین در جهان (با یکی از سه کشور اول ارزان) محسوب می‌شود. در این ارتباط ذکر چند نکته لازم است:

۱- وقتی قیمت یک لیتر بنزین از قیمت یک بطری نیم‌لیتری آب معدنی کمتر است، پیامی که سیستم اقتصادی به مصرف‌کننده مخابره می‌کند، خطرناک است: «این کالا فاقد ارزش ذاتی است». در علم اقتصاد، قیمت ابزاری برای کنترل تقاضا و بهینه‌سازی مصرف است. وقتی این ابزار از کار بیفتد، هیچ انگیزه شخصی برای صرفه‌جویی نمی‌ماند. چرا یک شهروند باید به فکر خرید خودروی کم‌مصرف باشد یا مسیر خود را مدیریت کند، وقتی هزینه باک بر خودروی او کمتر از هزینه یک وعده ناهار ساده است؟

۲- دولت ایران سالانه ده‌ها میلیارد دلار یارانه پنهان برای انرژی می‌پردازد. این یارانه، از جیب تمام مردم (از جمله روستاییانی که خودرو ندارند) پرداخت می‌شود تا قیمت سوخت پایین بماند. اما چه

کسی بیشتر از این یارانه سود می‌برد؟ دهک‌های ثروتمند جامعه که دارای چندین خودروی لوکس و پرمصرف هستند و سفرهای بیشتری می‌روند، سهم بسیار بیشتری از این «یکک یارانه» را می‌بلعند. در واقع، ارزانی بنزین مکانیسمی است که ثروت را از جیب فقرا برمی‌دارد و به پاک خودروهای اغنیای می‌ریزد. این پارادوکس عدالت اجتماعی، یکی از تلخ‌ترین نتایج سرکوب قیمتی است.

۳- اختلاف قیمت تمام شده بنزین (شامل هزینه استخراج نفت، پالایش، و توزیع) با قیمت فروش، شکافی عظیم در بودجه ایجاد کرده است. اکنون که مصرف از تولید پیشی گرفته، دولت مجبور است بنزین را با قیمت‌های جهانی (حدود ۶۰ تا ۷۰ سنت دلار) وارد کند و با قیمتی کمتر از ۵ سنت به مردم بفروشد. این یعنی دولت منابع ارزی کمیاب خود را که باید صرف دارو، تکنولوژی و زیرساخت شود، صرف واردات بنزینی می‌کند که قرار است در ترافیک بسوزد.

خفزه سیاه مرزها؛ قاچاق سازمان‌یافته

اگر مصرف بالا و قیمت پایین را دو ضلع بحران بدانیم، ضلع سوم که نتیجه مستقیم شکاف قیمتی است، پدیده شوم «قاچاق» است. در این ارتباط هم ذکر ۳ نکته ضروری به نظر می‌رسد:

۱- قانون ظروف مرتبط در فیزیک، در اقتصاد نیز صادق است. وقتی قیمت بنزین در ایران لتری ۵۰۰۰ تومان است و در کشورهای همسایه مانند ترکیه، پاکستان، افغانستان و ارمنستان قیمت‌ها بین ۱ تا ۱.۵ دلار (حدود ۵۰ تا ۸۰ هزار تومان) در نوسان است، با یک اختلاف قیمت ۲۰۰۰ درصدی مواجه هستیم! هیچ کسب‌وکار قانونی در جهان سودی با این حاشیه تضمین شده ندارد. این اختلاف پتانسیل، نیروی محرکه‌ای عظیم برای خروج سرمایه ایجاد می‌کند.

۲- قاچاق سوخت دیگر محدود به چند دبه ۲۰ لیتری توسط کولبران نیست. ما امروز با «امیای سوخت» طرف هستیم. هزاران خودروی سواری که صندلی‌های عقب را برداشته و مشک‌های پلاستیکی سوخت را جایگزین کرده‌اند، جاده‌های جنوب و شرق کشور را به میدان جنگ تبدیل کرده‌اند. این خودروها با سرعت‌های جنون‌آمیز حرکت می‌کنند و سالانه عامل مرگ صدها نفر در جاده‌ها می‌شوند. همچنین در برخی مناطق ساحلی جنوب، گزارش‌های متعددی از کشف کیلومترها لوله‌کشی مخفی از ساحل به سمت دریا وجود دارد که سوخت را مستقیم به لنج‌های قاچاقچیان منتقل می‌کند. پدیده دیگری که شکل گرفته، جمع‌آوری کارت‌های سوخت از مناطق مرکزی کشور و انتقال آن‌ها به مناطق مرزی برای سوخت‌گیری و قاچاق است.

۳- برآوردهای مختلف حاکی از آن است که روزانه بین ۱۰ تا ۲۰ میلیون لیتر سوخت (شامل بنزین و گازوئیل) از کشور قاچاق می‌شود. اگر میانگین قیمت جهانی را ۵۰ سنت در نظر بگیریم، روزانه حدود ۵ تا ۱۰ میلیون دلار ارز از کشور خارج می‌شود. این رقم در سال به چندین میلیارد دلار می‌رسد؛ مبلغی که می‌تواند چهره مدارس، بیمارستان‌ها و جاده‌های مناطق محروم مرزی را دگرگون کند، اما اکنون تنها باعث فربه شدن باندهای قاچاق و ناامنی مناطق مرزی شده است.

پیامدهای زیست‌محیطی؛ تنفس سم

نمی‌توان از مصرف بی‌رویه بنزین نوشت و از هوایی که تنفس می‌کنیم

جامعه امیدوار، شکست‌ناپذیر است.

دوم اینکه امید واقعی، امیدی است که بر واقعیت‌های ملموس استوار باشد؛ نه بر شعار. رهبر انقلاب یادآور شدند که کشور در بسیاری از حوزه‌ها در حال پیشرفت جدی است: رشد علمی، توسعه زیرساخت، تقویت صنایع پیشرفته، افزایش اقتدار منطقه‌ای، گسترش جبهه مقاومت، و ظرفیت‌های عظیم نیروی انسانی جوان. اما این پیشرفت‌ها باید درک شده و قابل لمس شود تا امید اجتماعی تقویت گردد.

سوم اینکه امید نه تنها وظیفه رسانه‌ها و مسئولان است، بلکه وظیفه مردم، نخبگان، دانشگاه‌ها و فعالان فرهنگی نیز هست. هرکس سهمی دارد:

✳ رسانه‌ها با روایت درست

طرح نو؛ زهرا ژرفی مهر

رهبر انقلاب در تحلیل وضعیت کنونی کشور، «امید اجتماعی» را یکی از بنیادی‌ترین عناصر قدرت ملی معرفی کردند. ایشان تأکید نمودند که پیشرفت، مقاومت، امنیت و حتی توان دفاعی، بدون امید مردم تضعیف می‌شود. امید نه یک احساس تزئینی، بلکه یک مؤلفه راهبردی در مدیریت کشور است.

در بیانات اخیر رهبری، چند حقیقت مهم برجسته شد:

اول اینکه دشمن سال‌هاست فهمیده اگر بتواند امید مردم ایران را هدف قرار دهد، می‌تواند عمق مقاومت ملی را کاهش دهد. به همین خاطر، جنگ امروز بیش از آنکه نظامی باشد، جنگ روانی و جنگ «تصورسازی از آینده» است. دشمن می‌کوشد آینده را تاریک، جامعه را فرسوده و مسیر پیشرفت را بن‌بست نشان دهد؛ چون می‌داند

قدرت ملی بدون امید اجتماعی شکل نمی‌گیرد؛ امید، اکسیژن پیشرفت است

✳ نخبگان با تحلیل منصفانه

✳ مسئولان با حل مسئله و پاسخگویی

✳ مردم با حفظ روحیه و مشارکت

✳ جوانان با نوآوری و ساختن آینده

رهبر انقلاب هشدار دادند که امید اجتماعی را نباید به دست دشمن سپرد. یأس، همان جایی است که دشمن در آن سرمایه‌گذاری می‌کند؛ و امید، همان جایی است که ملت ایران در آن پیروز می‌شود.

پیام محوری بیانات ایشان این بود:

امید بسازید، امید تزریق کنید، امید را تبدیل به عمل کنید. آینده روشن

است اگر همگی بخواهیم، ببینیم و برای آن حرکت کنیم.

امروز تقویت امید اجتماعی، یک وظیفه عمومی و یک ضرورت امنیت ملی است.

افزایش رفاه و آبادانی در روستاهای آذربایجان غربی

طرح نو؛ گروه گزارش
پس از پیروزی انقلاب اسلامی، روستاهای آذربایجان غربی دست تحولات گسترده و بنیادین در زمینه‌های مختلف زیرساختی و خدمات عمومی شده‌اند.

قبل از انقلاب، بسیاری از روستاها با کمبود شدید آب شرب، نبود راه‌های مناسب، نبود برق و کمبود خدمات پایه مواجه بودند و زندگی روستاییان با مشکلات جدی همراه بود. اما بعد از پیروزی انقلاب اسلامی با اجرای برنامه‌ها و طرح‌های توسعه‌ای در حوزه‌های آب و فاضلاب، برق‌رسانی، راه‌سازی، مقاوم‌سازی مسکن و صدور اسناد مالکیت، کیفیت زندگی در روستاها به شکل قابل توجهی ارتقاء یافته است.

این اقدامات نه تنها رفاه ساکنان روستا را افزایش داده، بلکه زمینه بهبود معیشت و توسعه پایدار مناطق روستایی را فراهم کرده است.

علیرضا مقدم، مدیرکل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی آذربایجان غربی در گفت‌وگو با خبرنگار ما اظهار کرد: بعد از انقلاب اسلامی، وضعیت روستاها در این استان به‌طور چشمگیری بهبود یافته و تمامی ۲۱۶۸ روستای بالای ۲۰ خانوار دارای طرح هادی هستند که از این تعداد، ۱۳۲۲ روستا معادل ۶۱ درصد، شاهد اجرای طرح هادی هستند.

وی با اشاره به آسفالت‌ریزی معابر روستایی با استفاده از قیر یارانه‌ای افزود: امسال ۹ میلیون مترمربع آسفالت در سطح استان اجرا شده که ۳ میلیون و ۲۰۰ هزار مترمربع آن، معادل ۳۵ درصد، در ۲۱ ماه اخیر عملیاتی شده است.

مدیرکل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی آذربایجان غربی به بهبود وضعیت روستاهای استان پس از پیروزی انقلاب اسلامی و انجام طرح‌های گسترده در حوزه توسعه روستایی اشاره و یادآور شد: در حوزه صدور اسناد مالکیت روستایی که از دستاوردهای مهم بعد از انقلاب محسوب می‌شود تاکنون ۲۰۳ هزار جلد سند در یک هزار و ۹۷۳ روستا صادر شده که ۸۱ درصد این روستاها را پوشش می‌دهد.

مقدم با اشاره به بهبود تاب‌آوری واحدهای مسکونی روستایی پس از انقلاب افزود: در حال حاضر ۳۷ درصد واحدهای روستایی مقاوم‌سازی شده‌اند همچنین طبق آخرین آمار ۱۳۰ هزار و ۷۳۶ مقاضی به بانک معرفی شده‌اند و با همکاری مردم، ۹۳ هزار و ۴۲۱ واحد به مرحله مقاوم‌سازی رسیده است.

وی ادامه داد: بنیاد مسکن انقلاب اسلامی آذربایجان غربی همچنان با جدیت اجرای طرح‌های عمرانی، بهسازی و نوسازی روستاها را دنبال می‌کند تا کیفیت زندگی روستاییان به شکل مستمر ارتقاء یابد. نجفی، مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب آذربایجان غربی نیز با اشاره به گستره خدمات‌رسانی این شرکت بعد انقلاب اسلامی اظهار کرد: از مجموع ۲ هزار و ۸۰۰ روستای آذربایجان غربی، نزدیک ۲۱۰۰ روستا تحت پوشش خدمات آب و فاضلاب قرار گرفته‌اند.

وی افزود: ضرب نفوذ شرکت آب و فاضلاب در روستاهای استان ۱۷ درصد، معادل یک میلیون و ۱۰۰ هزار نفر است که از خدمات آب و فاضلاب آذربایجان غربی بهره‌مند هستند.

مدیر عامل شرکت آب و فاضلاب آذربایجان غربی

شکری خاطر نشان کرد: ۷۸.۳۷ درصد از روستاهای بالای ۲۰ خانوار استان دارای راه آسفالت هستند که نسبت به دوران پیش از انقلاب اسلامی افزایش چشمگیری دارد.

طاهر کیهامر، مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق آذربایجان غربی، در گفت‌وگو با ایسنا با اشاره به اینکه برق‌رسانی به روستاها از مهم‌ترین اقدامات نظام جمهوری اسلامی در مسیر محرومیت‌زدایی به شمار می‌رود، گفت: از ۲۸۰۶ روستای استان، ۱۰۰ درصد تحت پوشش برق قرار دارند، در حالی که قبل از انقلاب تنها حدود ۹۶ روستا برق داشتند.

وی افزود: انقلاب اسلامی برکات فراوانی برای ملت ایران، به ویژه روستاییان، به ارمغان آورده است که ایجاد تحول در توسعه شبکه برق‌رسانی در آبادی‌های کوچک و بزرگ و دور و نزدیک از جمله آنهاست.

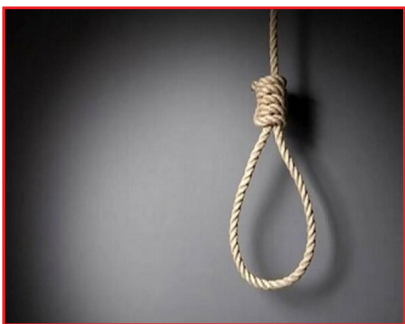
کیامهر درباره اجرای طرح «بهارستان» نیز خاطر نشان: در این طرح اقدامات گسترده‌ای انجام شده است که از جمله آنها می‌توان به تعویض پایه‌های فرسوده، جابه‌جایی تیرهای موجود در معابر، تبدیل شبکه‌های سیمی به کابل‌های خودنگهدار، اصلاح روش‌های معابر و بهسازی تأسیسات برق‌رسانی در سطح روستاهای استان اشاره کرد.

امروز با گذشت بیش از چهار دهه از پیروزی انقلاب اسلامی، دستاوردهای توسعه روستایی در آذربایجان غربی کاملاً ملموس است. از تأمین آب شرب سالم برای بیش از دوهزار روستا و برق‌رسانی کامل به تمامی روستاهای استان گرفته تا آسفالت معابر، مقاوم‌سازی واحدهای مسکونی و صدور اسناد مالکیت، همگی نشان‌دهنده تحول شگرف در زیرساخت‌ها و زندگی روزمره روستاییان هستند.

این پیشرفت‌ها، نه تنها رفاه و کیفیت زندگی مردم را بهبود بخشیده، بلکه امکان توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی پایدار در روستاها را فراهم کرده است از این رو توجه و سرمایه‌گذاری بیش از پیش در روستاها می‌تواند زندگی روستاییان را بیش از این دگرگون کند و روستاها را در مسیر توسعه پایدار قرار دهد. / ایسنا

خبر

حکم قصاص نفس نامادری آوا دختر بچه ۴ ساله ارومیه‌ای اجرا شد

طرح نو؛ گروه خبر
رئیس کل دادگستری استان آذربایجان غربی از اجرای حکم قصاص نفس نامادری آوا دختر بچه ۴ ساله ارومیه‌ای خبر داد. ناصر عتباتی در این زمینه افزود: سال ۱۴۰۲ دختر بچه ۴ ساله ارومیه‌ای به دست نامادری خود به قتل رسید و موضوع باعث جریحه دار شدن احساسات عمومی مردم شد.

وی افزود: رسیدگی‌ها برابر قانون به پرونده در دستور کار قرار گرفت و پس از صدور کیفرخواست در دادسرا حکم اولیه در دادگاه کیفری ۱ صادر و توسط دیوان عالی کشور تأیید شد.

رئیس کل دادگستری آذربایجان غربی اضافه کرد: علاوه بر مادر آوا که قصاص نفس مرتکب را بجد مطالبه کرده بود اذعان عمومی هم اجرای قصاص نفس مرتکب را خواستار بودند تا اینکه حکم قصاص نفس نامادری آوا سحرگاه روز شنبه ۲۲ آذر به مرحله اجرا درآمد.

دبیر اجرایی کنگره خبر داد:

برگزاری بیش از ۴ هزار برنامه در ۶ محور در کنگره ۱۲ هزار شهید آذربایجان غربی

مشاغل خرد و خانگی اجرایی شده است پیش‌بینی شده که بخشی از آنها در حال اجراست. وی ادامه داد: سیاست‌ها و برنامه‌های کنگره برگرفته از فرمایش مقام معظم رهبری در نخستین کنگره ۱۲ هزار شهید استان در سال ۱۳۹۶ است؛ جایی که رهبر معظم تأکید فرمودند آذربایجان غربی باید با ایستادگی، شجاعت و بصیرت خود در برابر حوادث و فتنه‌ها به مردم کشور معرفی شود. سرهنگ یوسفی، شعار محوری این کنگره را «آذربایجان ایواخدی، انقلاب دایاخدی» عنوان کرد و افزود: این شعار با هدف تبیین ضرورت پشتیبانی از ولایت و انقلاب اسلامی و تقویت مؤلفه‌های قدرت نرم نظام انتخاب شده است. معاون اجرایی کنگره ۱۲ هزار شهید آذربایجان غربی خاطر نشان کرد: دومین اجلاس اصلی کنگره، چهارم بهمن‌ماه سال جاری برگزار خواهد شد.

رهنگ یوسفی در خصوص برنامه‌های اجرایی این کنگره گفت: تاکنون بیش از ۴ هزار برنامه در شش محور فرهنگی‌هنری، سیاسی، تئیینی، ورزشی، اجتماعی و امنیتی پیش‌بینی شده که از این تعداد، حدود ۷۰ درصد برنامه‌ها از سال ۱۴۰۲ تاکنون اجرایی شده است. دبیر اجرایی کنگره با اشاره به تولیدات محتوایی کنگره اظهار کرد: در حوزه تاریخ شفاهی و روایت زندگی شهدا، تاکنون بیش از ۶ هزار اثر کوتاه و اثرگذار تولید شده و در بخش ادبیات دفاع مقدس نیز ۷۵ عنوان کتاب با مشارکت مردم و نهادها در دست تولید یا منتشر شده است.

سرهنگ یوسفی همچنین از فعال‌سازی کمیته محرومیت‌زدایی خبر داد و گفت: در این حوزه، با برآوردی بیش از ۴۰۰ میلیارد تومان، پروژه‌هایی در حوزه‌های راه روستایی، آب شرب، کشاورزی، مسکن، بازسازی مساجد و مدارس و همچنین حمایت از

شهدا با مسئولیت فرمانداران و دبیری فرماندهان سپاه شهرستان‌ها و نواحی تشکیل شده است

طرح نو؛ گروه خبر

دبیر اجرایی کنگره ۱۲ هزار شهید آذربایجان غربی از اجرای بیش از ۴ هزار برنامه در ۶ محور در این کنگره خبر داد.

سرهنگ منصور یوسفی، معاون اجرایی و دبیر کنگره ۱۲ هزار شهید آذربایجان غربی در نشست خبری کنگره، ۱۲ هزار شهید آذربایجان غربی با اشاره به مطالبه مقام معظم رهبری در حوزه جهاد تبیین و مقابله با جنگ نرم دشمن اظهار کرد: کنگره ملی ۱۲ هزار شهید آذربایجان غربی در راستای تحقق منویات رهبر معظم انقلاب و به منظور جریان‌سازی فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و امنیتی در سطح جامعه برگزار می‌شود.

دبیر کنگره ۱۲ هزار شهید آذربایجان غربی گفت: بر همین اساس، ۲۶ کمیته تخصصی با هدف نهادینه سازی فرهنگ ایثار و شهادت با مسئولیت ادارات کل استان فعال شده و در تمامی شهرستان‌ها نیز ستاد یادواره‌های

رئیس پلیس راه آذربایجان غربی:

ارومیه - مهاباد پر تصادف‌ترین محور آذربایجان غربی است

رئیس پلیس راه آذربایجان غربی با اشاره به افزایش تصادفات در راه‌های فرعی و روستایی گفت: سهم این محورها از ۳۵ درصد در سال گذشته به ۴۲ درصد در سال جاری رسیده است، در حالی که ۵۰ درصد تصادفات در جاده‌های اصلی و حدود هشت درصد در بزرگراه‌ها رخ می‌دهد.

اجرای طرح زمستانی پلیس راه از ۲۹ آذرماه در آذربایجان غربی

رئیس پلیس راه استان در بخش دیگری از سخنان خود به اقدامات انتظامی پلیس راه اشاره کرد و افزود: در هشت‌ماهه امسال، اعمال قانون رانندگان متخلف نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۱۴ درصد افزایش داشته و در حوزه تخلفات حادثه‌ساز نیز رشد ۲۲ درصدی ثبت شده است، همچنین ضبط گواهینامه رانندگان متخلف در تست الکل و مواد روانگردان با افزایش ۵۰ درصدی همراه بوده که یکی از عوامل اصلی افزایش تصادفات فوتی محسوب می‌شود.

وی با اشاره به اجرای طرح زمستانی پلیس راه گفت: این طرح از ۲۹ آذرماه در استان آغاز می‌شود و هدف آن افزایش ضابط ترافیکی، حضور محسوس و نامحسوس پلیس در گردنه‌های برف‌گیر و هماهنگی با دستگاه‌های خدمات رسانی برای جلوگیری از انسداد محورهای مواصلاتی در فصل سرماست.

رئیس پلیس راه فرماندهی انتظامی آذربایجان غربی در ادامه از افزایش ۵ درصدی تعداد کشته‌شدگان تصادفات جاده‌ای استان در سر صحنه تصادف طی هشت‌ماهه امسال بنا به گزارش پلیس خبر داد و گفت: بیشترین سوانح رانندگی در روزهای پایانی هفته و بازه زمانی ۱۶ تا ۲۰ رخ می‌دهد.

روزهای پایانی هفته بیشترین سوانح رانندگی در آذربایجان غربی رخ می‌دهد

سرهنگ پناهی مقدم در ادامه گفت: بیشترین سوانح در روزهای پنجشنبه و جمعه و هم‌زمان با افزایش حجم تردد در محورهای استان رخ می‌دهد و در شبانه‌روزی، بازه زمانی ۱۶ تا ۲۰ بیشترین سهم تصادفات را به خود اختصاص داده که این الگو مشابه میانگین کشوری است.

وی با بیان اینکه خودروهای سواری با سهم ۷۲ درصدی بیشترین نقش را در تصادفات دارند و از نظر علل وقوع، عدم توجه به جلو به ۳۶ درصد در رتبه نخست قرار دارد، اظهار کرد: پس از آن، عدم توانایی در کنترل وسیله نقلیه با ۲۶ درصد و واژگونی و تجاوز به چپ ناشی از سبقت غیرمجاز با ۱۳ درصد از عوامل اصلی سوانح جاده‌ای استان هستند.

پخته‌اند

فوتی ثبت شده است. سرهنگ پناهی محور پیرانشهر - نغده را چهارمین محور پر تصادف استان دانست و گفت: این مسیر که به‌عنوان مسیر زائران اربعین نیز شناخته می‌شود، در حال جداسازی و ایمن‌سازی است و پیش‌بینی می‌شود تا سال آینده بخش عمده‌ای از آن به‌طور کامل ساماندهی شود.

وی با اشاره به کاهش چشمگیر تلفات در گردنه قوشچی در ارومیه اظهار کرد: طی سال ۱۴۰۲ در این گردنه ۳۱ نفر جان خود را از دست دادند، اما با اجرای طرح جداسازی مسیر، این عدد در سال ۱۴۰۳ به سه نفر کاهش یافت و در آمار امسال نیز تاکنون تنها یک

۳۱ نفر در گردنه قوشچی در اثر تصادفات جان

صاحب امتیاز: مدیر مسئول و سردبیر: دکتر محمدرضا ربانی

آدرس تبریز: خیابان امام – مابین چهارراه منصور و میدان ساعت – جنب مسجد کبود

مجمع تجاری ابریشم – طبقه اول – واحد شماره ۹ شماره تماس: ۲۵۲۴۱۹۵۲

آدرس ارومیه: ابتدای خیابان سرداران ۱- پ ۲۲- طبقه ۳- واحد ۱۱

تلفکس: ۰۴۴-۳۲۲۴۸۵۸۸

لیتوگرافی و چاپ: شاخه سبز

اخبار

تداوم مرمت و بهسازی پل روگذر آبرسان توسط شهرداری منطقه ۲ تبریز

طرح نو؛ گروه شهری

شهردار منطقه ۲ از تداوم مرمت و بهسازی پل روگذر آبرسان در اصلی ترین گذر شهری تبریز خبر داد. به گزارش امور ارتباطات، عباس هاشمی با اعلام این خبر گفت: مرمت و بهسازی پل روگذر آبرسان برای ایمنی تردد شهروندان از مرکزی ترین مسیر عبوری شهر توسط معاونت فنی و عمرانی منطقه ۲ با مقاوم سازی پایه های پل به اجرا درآمده و این عملیات ادامه دارد.

شهردار منطقه ۲، با اعلام اینکه این منطقه اقدام به اخذ مجوز از سازمان حمل و نقل و ترافیک شهرداری برای اصلاح درزهای اتسافی روی پل کرده است افزود: اجرای سندبلاست و رنگ آمیزی تیرهای پل روگذر آبرسان هم برای زیباسازی بصری شهر و تکمیل بهسازی این پل نیز همچنان در حال اجرا است.

به گفته هاشمی، توسط امور ارتباطات منطقه ۲ همچنین تابلوهای پیشانی هر دو طرف این پل روگذر مزین به فرمایشات حضرت امام خمینی (رض) نیز نصب شده است.

گزارش

طرح نو

رتبه ۳ در طرح رتبه بندی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

هشدار به مدیریت شهری؛

بتن های مرگ در تبریز

طرح نو؛ محمدرضا اخگرگذاز

حادثه تلخ جان‌باختن مهناز اکبری، دخترک دانش‌آموز تبریزی که در خرداد ۱۳۹۳ زیر دیواره بتنی سنگین قرار داده‌شده توسط شهرداری جان باخت، شهری بهت‌زده و پرسشی قدیمی را دوباره زنده کرد: آیا شهرداری حق دارد برای الزام شهروندان به پرداخت جریمه یا توقف ساخت‌وساز، از روش‌های پرخطر و غیرکارشناسی مانند استفاده از نیوجرسی‌های سنگین استفاده کند؟

به گزارش نصر، شامگاه جمعه، خرداد ۱۳۹۳، تبریز شاهد یکی از تلخ‌ترین حوادث سال‌های اخیر بود؛ حادثه‌ای که در چشم‌برهم‌زدنی زندگی خانواده‌ای را زیر و رو کرد.

مهناز اکبری، دخترک دانش‌آموز، مقابل مغازه پدرش در خیابان شریعتی ایستاده بود؛ مغازه‌ای که از سال ۱۳۸۷ به‌علت اختلاف با شهرداری و مخالفت با بهره‌برداری، در وضعیت بسته و بلاکلیف مانده بود. پدر مهناز آن شب روی دیواره بتنی نصب‌شده توسط شهرداری رفته بود تا شاید بتواند آن را کمی جابه‌جا کند و راهی برای ادامه کار مغازه خرازی‌اش پیدا کند. دیگر اعضای خانواده در خانه کنار مغازه حضور داشتند.

اما لحظه‌ای بعد، همه‌چیز پایان یافت. نیوجرسی بتنی سنگینی که شهرداری برای مجبور کردن مالک به پرداخت بدهی و تمکین به قوانین مقابل مغازه قرار داده بود، ناگهان واژگون شد و بر روی مهناز افتاد. تلاش‌ها نتیجه نداد و دخترک جان باخت. حادثه‌ای که دوباره مسأله خطر «روش‌های برخورد با

تخلفات ساختمانی» را در کانون توجه شهر قرار داد.

«نصر» ضمن احساس مسئولیت رسانه ای خود با اشاره به آن حادثه تلخ، موضوع را دوباره و از زاویه ای دیگر بررسی می‌کند:

«احد صادقی» عضو شورای شهر تبریز با اشاره به کاربرد گسترده نیوجرسی‌ها توضیح می‌دهد این دیواره‌ها صرفاً برای املاک در آستانه تخریب استفاده نمی‌شوند، بلکه برای مالکانی به کار می‌رود که از پرداخت جریمه یا اجرای دستور شهرداری امتناع کرده‌اند.

او این اقدام را تنها ابزار مسالمت‌آمیز شهرداری برای توقف عملیات معرفی کرده و می‌گوید که شهرداری مجبور است از این روش برای ایجاد مانع استفاده کند.

«روح‌الله رشیدی» – رئیس کمیسیون عمران شورای شهر با نقد جدی ضمن اشاره به ماده ۱۰۰ قانون شهرداری‌ها می‌گوید: شهرداری حق دارد مانع ساخت‌وساز غیرمجاز شود، اما بعضی دوره‌ها از روش‌های خطرناک استفاده کرده است که نمونه‌اش همین حادثه تلخ جان‌باختن دختر بچه تبریزی است. او تأکید می‌کند: نیوجرسی‌ها سنگین، حجیم و جابه‌جایی آن‌ها دشوار است، مانعی برای عبور و مرور در پیاده‌روها ایجاد می‌کنند و لزوماً تنها گزینه شهرداری نیستند.

رشیدی می‌گوید در گذشته تفاهم‌نامه‌ای با نیروی انتظامی وجود داشته تا به‌جای دیواره‌گذاری پرخطر، ضمانت‌نامه اخذ و پروژه متوقف شود، اما نبود ضمانت اجرایی کافی باعث شده

که شهرداری دوباره به روش‌های سخت‌گیرانه روی آورد. او افزایش تعداد نیوجرسی‌ها در سطح شهر را نشانه گسترش تخلفات ساختمانی می‌داند.

«علیرضا داستان» معاون حقوقی شهرداری تبریز بر نگاه قانونی تأکید می‌کند. او معتقد است: شهرداری مکلف است با ساخت‌وساز غیرمجاز برخورد کند، قانون روش مشخصی برای نحوه جلوگیری تعیین نکرده و اگر قرار باشد برای هر اقدام هماهنگی با نیروی انتظامی انجام شود، نیروی انسانی کافی نخواهد بود.

داستان می‌گوید بعضی از دیواره‌ها نامناسب و بدسلیقه جای‌گذاری می‌شوند، اما در مواردی نیز شهروندان اقدام به جابه‌جایی آن‌ها می‌کنند!

همچنین تأکید می‌کند که همه اقدامات به مراجع قضایی اعلام و اختطارهای لازم داده می‌شود، اما محدودیت نیرو و تعدد ساخت‌وسازهای غیرمجاز گاه به بروز حوادث ناخوشایند منجر می‌شود.

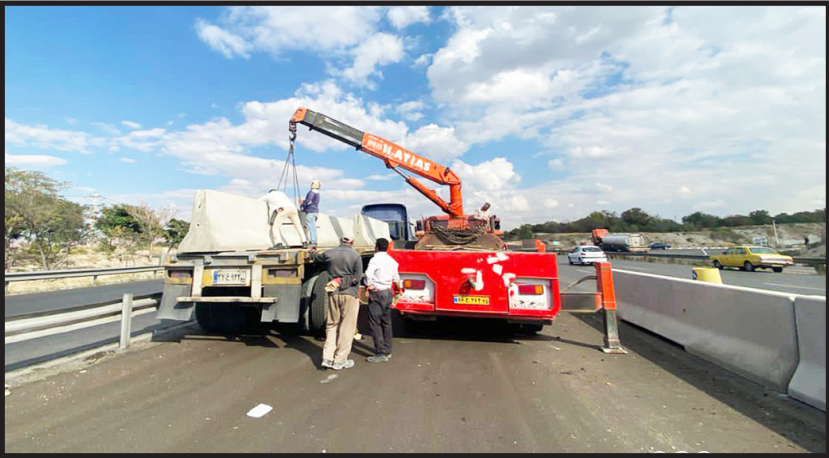
چرا ادامه استفاده از نیوجرسی خطرناک است؟ استفاده از دیواره‌های بتنی به‌عنوان ابزار بازدارنده، از چند منظر غیرایمن، غیرکارشناسی و آسیب‌زا است؛ حوادثی مانند سقوط نیوجرسی، به‌ویژه در محیط‌های مسکونی و تجاری، کاملاً قابل پیش‌بینی و قابل پیشگیری هستند.

دیواره‌های سنگین بدون مهاربندی، بدون نظارت و در معابر عمومی قرار می‌گیرند و با کوچک‌ترین فشار، تغییر دما یا

امام حسین (ع) :

بر هیچ چشم مؤمنی روا نیست که ببیند خدا نافرمانی می‌شود و چشم خود را فرو بندد، مگر آن که آن وضع را تغییر دهد.

یکشنبه ۲۳ آذر ماه ۱۴۰۴ – سال نوزدهم – شماره ۳۴۶۲

جابه‌جایی توسط افراد، می‌تواند فاجعه‌آفرین شوند.

قرار دادن موانع ۳۵۲ تنی مقابل املاک مردم، بدون حکم مشخص و بدون تأمین ایمنی، عملاً نوعی مجازات غیررسمی و خارج از چارچوب‌های شفاف اجرایی است. نیوجرسی‌ها عبور و مرور عابران، کودکان، سالمندان و معلولان را مختل می‌کنند و گاهی خودشان تبدیل به عامل تصادف یا آسیب می‌شوند.

شهرداری می‌تواند از روش‌های جایگزین و ایمن استفاده کند، از جمله: اخذ ضمانت‌نامه با همکاری نیروی انتظامی، پلمب علمی و استاندارد با تجهیزات سبک و ایمن، قراردادن موانع سبک و هشداردهنده به‌جای بلوک‌های سنگین، استفاده از نظارت مستمر و ثبت تخلف لحظه‌ای، افزایش سرعت رسیدگی کمیسیون ماده ۱۰۰ این روش‌ها در بسیاری از شهرهای ایران و جهان مرسوم‌اند و هم ایمن‌ترند، هم قانونی‌تر. حادثه مرگبار مهناز اکبری، تنها یک رویداد تلخ نیست؛ هشدار جدی برای توقف روش‌های پرخطر در مدیریت شهری است.

تازه‌مانی که شهرداری به‌جای راهکارهای قانونی، سریع و ایمن، به شیوه‌هایی چون گذاشتن نیوجرسی متوسل شود، هر لحظه امکان تکرار حادثه‌های ناگوار وجود دارد.

امنیت شهروندان باید مقدم بر هر نوع اقدام بازدارنده باشد؛ شهرداری‌ها موظف‌اند روش‌های جدید، کارشناسی‌شده و استاندارد را جایگزین ابزارهای خطرناک کنونی کنند. / تصر نیوز

همت جمعی برای احیای زیست‌بوم فرهنگی مراغه

توجهی و غفلت های گذشته به این قشر باید جبران شود و در این راه همه باید وارد کارزار حمایتی شوند.

وی فرهنگ و زیرساخت های این عرصه را مهمترین بخش توسعه ای هر کشور و هر شهر برشمرد و با ابراز تاسف از اینکه در مراغه به لحاظ کمی و کیفی در این زمینه عقب ماندگی های بسیاری وجود دارد، ادامه داد: در حالیکه در دهه های ۱۳۵۰ و ۱۳۶۰ این شهر تعداد ۶ سینما داشت، اکنون هیچ کلام از آنها پابرجا نیست و به واقع بسیاری از زیرساخت های فرهنگی ، هنری و حتی حوزه ورزش از بین رفته است.

موسوی با تاکید بر اینکه همه وظیفه دارند داشته های فرهنگی را به نسل های آینده انتقال دهند، یادآور شد: تلاش جمعی لازم است تا غرور فرهنگی و تمدنی مردم مراغه طی زمان از بین نرفته و مردم بافرهنگ این دیار همواره از زندگی در این شهر لذت برده و به گذشته ها و زمان حال خود افتخار کنند.

وی با بیان اینکه با وضع مطلوب فرهنگی مراغه فاصله زیاد است، گفت: لازمه جبران عقب ماندگی ها و احیای جایگاه گذشته تلاش جمعی است و در این مسیر باید خودمان بدون توجه به سایر جاها قدم برداریم و می توان با هم افزایی و همکاری کام های بلندی در این رابطه برداشت.

بزرگ شوند، که البته آموزش و پرورش در این راستا مسئولت بسیار سنگین و مهمی بر عهده دارد و باید این فرهنگ را از مقطع ابتدایی شروع کرد.

به گفته وی آموزش خوب زندگی کردن، خوب فکر کردن، صبر و استقامت، دوستی با طبیعت و محیط زیست، بازی کردن، شاد بودن و لذت بردن از زندگی را باید از همان سنین کودکی و دبستان با محوریت کتاب آغاز کرد.

امینیان توسعه بدون باور و اعتقاد درونی به علم، فرهنگ و دانش را بی ثمر دانست و ادامه داد: کتاب کلید دانایی است و با مطالعه و توجه به پایه های فرهنگی می توان آینده فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی را تضمین کرد که در این زمینه همه اعم از اهالی فرهنگ و ادب، مدیران اجرایی و خانواده ها مسئولیت دارند.

وی گفت: اینکه امروز حساسیت نسبت به تعطیلی یک کارخانه از سوی رسانه ها، مسئولان و حتی مردم عادی بسیار بیشتر و فراتر از تعطیلی یک کتابخانه است، برای فرهنگ و هویت زیست بوم جامعه امری بسیار خطرناک و غیر قابل بخشش است.

زیست بوم فرهنگی مراغه باید احیا شود

نماینده مردم مراغه و عجب شیر در مجلس شورای اسلامی نیز با اشاره به اینکه فرهنگ در تار و پود مردم مراغه در هم تنیده است، گفت: اما با این وجود و با توجه به تاریخ پرصلابت و فاخر این کهن شهر، در دهه های اخیر کم توجهی ها به این عرصه و فعالن فرهنگی و ادبی و هنری بسیار بیشتر شده است و این برای همه ما مایه شرمندگی است.

فرید موسوی توسعه بدون زیرساخت های فرهنگی را نادرست و بی نتیجه خواند و اظهار کرد: امروز دیگر توسعه را نمی توان در حوزه های اقتصادی، تجاری و سیاسی خلاصه کرد، چه بسا اگر از حوزه فرهنگ غفلت شود، هیچ یک از برنامه های توسعه اقتصادی به سرانجام مطلوبی نخواهد رسید. وی از مراغه به عنوان معدود شهرهای ایران و آذربایجان یاد کرد که قدمت و سابقه ای بس طولانی در زمینه های تمدنی، میراثی، فرهنگی، علمی دارد، اما اکنون خبری از این جایگاه والای فرهنگی نیست و دلیل اصلی آن به مدیران و مسئولانی بر می گردد که نسبت به وضعیت اهل فرهنگ غفلت داشته اند.

موسوی نویسندگان و اهل فرهنگ را پاسداران هویت شهر مراغه توصیف کرد و افزود: این افراد بدون کوچکترین جهشداشت و با عشق به دیار خود قلم فرسایی کرده و در حقیقت ستون های خاموش فرهنگی شهر هستند که بی

شهر را باید در آمارهای افزایشی ناهنجاری ها و آسیب های اجتماعی و فرهنگی جامعه جستجو کرد و البته این آسیب نه تنها حوزه فرهنگی که در بخش هایی همچون اقتصادی و سیاسی نیز قابل مشاهده است.

امینیان بی توجهی به حوزه فرهنگ و در راس آن کتاب و کتابخوانی را منجر به ترسیم آینده ای تاریک از هویت و خاستگاه فرهنگی جامعه دانست و با تاکید بر اینکه باید

همت جمعی برای توسعه کتاب خوانی در شهرستان صورت بگیرد، یادآور شد: مراغه با آن قدمت و تاریخ بسیار افتخارآمیز فرهنگی، تمدنی و تاریخی نباید اکنون شرایطی را تجربه کند که بیشتر اهالی فرهنگ و ادب از آن ناراضی باشند و این وضعیت به هیچ عنوان قابل قبول ما و البته اهل فرهنگ و ادب نیست.

وی هویت و زیست بوم فرهنگی مراغه را حاصل تلاش فرهیختگان و شخصیت های برجسته علمی، ادبی، فلسفی و فرهنگی پیشین قلمداد کرد و افزود: ما به عنوان میراث داران این فرهنگ عالی مرتبه باید به هر طریق ممکن اجازه ندهیم این گذشته فاخر به مرور زمان از بین رفته و برای آیندگان چیزی برای ارابه نداشته باشیم که مخاطرات این داستان بسیار فراتر از خطرات اقتصادی، سیاسی و سایر عرصه ها است.

امینیان اظهار کرد: باید توجه داشت که توسعه بدون توجه به مقولات فرهنگی که عرصه کتاب و نویسندگی عنصر اولیه آن است، محقق نمی شود و باید نسل جدید و آینده ساز را به گونه ای تربیت کنیم که با کتاب انس و الفت داشته و با کتاب

طرح نو؛ گروه شهری

صاحب نظران معتقدند، شهر فرهنگی و تاریخی مراغه به دلیل سهل انگاری‌ها، بی‌توجهی‌ها و غفلت‌های تاریخی اکنون فاصله زیادی با قدمت فاخر خود دارد و برای جبران و احیای جایگاه والای زیست بوم فرهنگی این شهر همت جمعی از سوی مردم، فرهیختگان و مسئولان این شهرستان نیاز است.

نگاهی کوتاه به تاریخ فرهنگی مراغه نشان می دهد که این خطه از ایران اسلامی به دلیل تربیت، پرورش و برخورداری از شخصیت های بنام در حوزه های گوناگون در حقیقت مهد علم، تمدن و فرهنگ ایرانی-اسلامی در طول تاریخ بوده است و تعدد چهره های ادبی، فرهنگی و علمی گویای عالم پرور، فیلسوف پرور و علامه پرور بودن این شهر است.

خدمات فرهنگی، علمی، فلسفی و تاریخی نویسندگان، شعرا، عرفا، حکما و علمای مراغه در طول تاریخ بسیار درخشان و تاثیرگذار بوده است و بدون تردید این سابقه تاریخی برای هر شهروند مراغه ای مایه بسی افتخار و مباهات است، اما آنچه که امروز بر حوزه های فرهنگی این کهن شهر حاکم شده است، فاصله های بسیار با آن گذشته های تاریخی دارد.

اینکه شهری با این صیغه تاریخی و فرهنگی یک سینما ندارد و زیرساخت های فرهنگی و هنری طی ۳۰ سال گذشته به کلی از میان رفته است، برای اهل فرهنگ و تاریخ مراغه قصه غم انگیزی است که شاید جبران چنین کاستی ها و ناترازی ها، سال های مدیدی زمان ببرد تا بتوان پیشینه فاخر آن را یازیافت و دوباره احیا کرد.

مردم به ویژه مدیران، فرهیختگان و مسئولان استانی و شهرستانی میراث دار چنین سابقه ای درخشان و پرافتخار هستند که نباید اجازه دهند این موقعیت ویژه مشمول زمان شده و از دست برود.

آیین نخستین جشن کتاب مراغه محمل و فرصتی مناسب بود تا با گردهم آیی نویسندگان، مولفان، محققان و مدیران و مسئولان شهرستانی وضعیت کنونی زیست بوم این شهر تاریخی و فرهنگی مورد کنکاش قرار گرفته و ضمن تجلیل از تعدادی از نویسندگان، رویکردهای آینده نگرانه برای حفظ و پاسداری از سرمایه های اجتماعی و فرهنگی بحث و تبادل نظر شود.

توجه به اهالی فرهنگ و ادب، رسیدگی به مشکلات حوزه های فرهنگی، اولویت قرار دادن فرهنگ به عنوان زیربنای توسعه، اقدامات اساسی برای تأمین و تکمیل زیرساخت های فرهنگی و هنری و تلاش دسته جمعی برای احیای گذشته فاخر مراغه از جمله تاکیدات مهم مدیران و مسئولان و اهل فرهنگ و هنر بود.